

GMINA CHRZANÓW

RAPORT Z REALIZACJI W LATACH 2021 i 2022 „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY CHRZANÓW NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO 2028 ROKU”

**Instytut Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią
Polskiej Akademii Nauk**
Pracownia Badań Środowiskowych i Gospodarki Odpadami
31-261 Kraków, ul. Józefa Wybickiego 7A
Telefon: (12) 633 58 69, Fax: (12) 632 35 24

Zamawiający:
Gmina Chrzanów
Aleja Henryka 20
32-500 Chrzanów

RAPORT Z REALIZACJI W LATACH 2021 i 2022 „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY CHRZANÓW NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO 2028 ROKU”

Wykonano zgodnie z umową nr GK-II.3037.32.2023 nr rej. 20(C-2)23

Zespół autorski:

dr inż. Beata Kłojzy-Karczmarczyk - kierownik zespołu

mgr inż. Janusz Mazurek

dr inż. Said Makoudi

tech. Jan Żółtek

CHRZANÓW 2023 r.

SPIS TREŚCI

1. Informacje wstępne.....	4
1.1. Cel oraz podstawa prawna sporządzenia raportu.....	4
1.2. Metodyka opracowania raportu.....	4
1.3. Materiały źródłowe wykorzystane w raporcie.....	5
2. Analiza jakości głównych komponentów środowiska na terenie gminy w latach 2021-2022.....	5
2.1. Powietrze atmosferyczne	5
2.2. Wody podziemne i powierzchniowe.....	9
2.2.1. Jakość wód powierzchniowych.....	10
2.2.2. Jakość wód podziemnych.....	11
2.3. Klimat akustyczny	13
3. Wykaz zadań finansowych wykonywanych w latach 2021-2022 przez Gminę Chrzanów.....	14
4. Ocena wykonania programu ochrony środowiska w latach 2021-2022.....	27
4.1. Priorytety polityki ochrony środowiska Gminy Chrzanów.....	27
4.2. Ocena zadań w sferze działań systemowych.....	29
4.2.1. Działania systemowe - ochrona środowiska w planowaniu przestrzennym.....	29
4.2.2. Działania systemowe - Edukacja ekologiczna.....	31
4.3. Ochrona zasobów przyrodniczych i krajobrazu.....	33
4.4. Gospodarowanie wodami, gospodarka wodno-ściekowa.....	36
4.5. Ochrona gleb i powierzchni ziemi.....	39
4.6. Ochrona klimatu i poprawa jakości powietrza.....	42
4.7. Ochrona przed hałasem.....	46
4.8. Ochrona przed polami elektromagnetycznymi.....	48
4.9. Przeciwdziałanie poważnym awariom i ograniczanie skutków nadzwyczajnych zagrożeń środowiska.....	50
4.10. Działania w zakresie gospodarowania odpadami.....	54
5. Monitoring skutków realizacji programu ochrony środowiska.....	56
6. Ocena rozbieżności pomiędzy przyjętymi zadaniami a ich wykonaniem w latach 2021-2022	58
7. Podsumowanie i wnioski końcowe.....	59

1. INFORMACJE WSTĘPNE

1.1. Cel oraz podstawa prawna sporządzenia raportu

Uchwałą Nr XXXIX/419/2021 z dnia 28 grudnia 2021 r. Rada Miejska w Chrzanowie przyjęła „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 roku”.

Obowiązek sporządzenia raportu z wykonania programu ochrony środowiska wynika z art. 18 ust. 2, ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 2556, z późn. zm.). Zgodnie z powyższym, organ wykonawczy gminy sporządza co 2 lata raport z wykonania programu ochrony środowiska i przedstawia go radzie gminy.

W celu realizacji obowiązku wynikającego z w/wym. ustawy, w roku 2023 sporządzony został raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów za lata 2021-2022. Aktualny raport sporządzony został celem przedstawienia Radzie Miejskiej w Chrzanowie.

W niniejszym Raporcie przedstawiono realizację założeń i celów zaproponowanych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów. Raport zawiera również informacje o niektórych zadaniach, które w raportowanym okresie (2021-2022) zostały zrealizowane przez inne jednostki organizacyjne i instytucje odpowiedzialne za ochronę środowiska w Gminie Chrzanów.

Wyniki dwuletniej oceny realizacji programu stanowią podstawę do aktualizacji listy przedsięwzięć przyjętych w dokumencie oraz wyznaczania w przyszłości nowych celów i kierunków działań (interwencji) w obszarach interwencji, które nie wykazują poprawy.

1.2. Metodyka opracowania raportu

Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów odnosi się do sformułowanych w programie głównych nadrzędnych celów długoterminowych i wynikających z nich kierunków działań i zadań krótkoterminowych. Wszystkie wyznaczone cele nadrzędne oraz kierunki działań i zadania, stanowią podstawę realizacji polityki ochrony środowiska Gminy Chrzanów. Zgodnie z przyjętą strukturą programu, cele nadrzędne zdefiniowano w trzech podstawowych obszarach działań:

- działania o charakterze systemowym,
- działania dla ochrona zasobów przyrodniczych,
- działania dla poprawa jakości środowiska i zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego.

Zdefiniowanym celom nadrzędnym, przewidzianym do realizacji do roku 2028, przypisano wynikające z nich kierunki działań i zadania krótkoterminowe do realizacji w latach 2021 - 2022.

Niniejszy raport obejmujący lata 2021-2022 jest informacją o podjętych w tym okresie przedsięwzięciach, których realizacja pozwala osiągnąć cele krótkoterminowe określone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów.

W części pierwszej opracowania przedstawiono syntetyczną analizę jakości podstawowych komponentów środowiska gminy mających kluczowe znaczenie dla zdrowia i komfortu życia mieszkańców (powietrze, wody, klimat akustyczny). Ocenę oparto o wyniki badań państwowego monitoringu środowiska, prowadzonego głównie przez państwową służbę ochrony środowiska (GIOŚ), w tym Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (WIOŚ) w Krakowie, na terenie Gminy Chrzanów lub na terenie powiatu chrzanowskiego (w przypadku gdy brak danych bezpośrednio z terenu gminy).

Informacje o stanie środowiska mają znaczenie oraz wpływ na realizację działań w ochronie środowiska w omawianym okresie sprawozdawczym oraz w planowaniu działań na następne lata.

W drugiej części raportu dokonano oceny realizacji zadań określonych w Programie realizowanych w latach 2021-2022. Zestawiono w formie opisowej oraz w ujęciu tabelarycznym wykaz najważniejszych przedsięwzięć (w tym finansowych) realizowanych w latach 2021-2022 na terenie

gminy przez Urząd Miejski w Chrzanowie, organy powiatowe oraz inne jednostki biorące udział w realizacji zadań ochrony środowiska, w zakresie: działań inwestycyjnych oraz inicjatyw, stanowiących realizację celów średnioterminowych i krótkoterminowych, podejmowanych przez samorząd Gminy Chrzanów oraz instytucje działające na rzecz ochrony środowiska.

1.3. Materiały źródłowe wykorzystane w raporcie

Raport opracowano na podstawie informacji o wykonanych zadaniach w dziedzinie ochrony środowiska przekazanych przez Urząd Miejski w Chrzanowie, Starostwo Powiatowe w Chrzanowie, oraz inne jednostki biorące udział w realizacji zadań ochrony środowiska jako jednostki odpowiedzialne za realizację poszczególnych przedsięwzięć, a także w oparciu o informacje udostępniane przez organy prowadzące monitoring środowiska na terenie gminy lub powiatu. W szczególności wykorzystano następujące źródła informacji:

1. Informacje udostępnione przez Urząd Miejski w Chrzanowie.
2. Wykaz zadań finansowych za lata 2021-2022 - Urząd Miejski w Chrzanowie.
3. Informacje i opracowania statystyczne. Ochrona środowiska w województwie małopolskim. Urząd Statystyczny w Krakowie.
4. Informacje i opracowania statystyczne. Województwo małopolskie. Podregiony, powiaty, gminy. Urząd Statystyczny w Krakowie.
5. Raport - Stan środowiska w województwie małopolskim, WIOŚ Kraków. Biblioteka monitoringu środowiska. Kraków.
6. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów na lata 2021-2024.
7. Wyniki rocznej oceny jakości powietrza i klasyfikacji stref w województwie małopolskim w 2021 roku. WIOŚ Kraków.
8. Wyniki rocznej oceny jakości powietrza i klasyfikacji stref w województwie małopolskim w 2022 roku. WIOŚ Kraków.
9. Raport o stanie gminy Chrzanów za 2021 rok. Urząd Miejski w Chrzanowie 2022.
10. Raport o stanie gminy Chrzanów za 2022 rok. Urząd Miejski w Chrzanowie 2023.
11. www.chrzanow.pl
12. www.powiat-chrzanowski.pl
13. www.wrotamalopolski.pl
14. www.stat.gov.pl/krak

2. ANALIZA JAKOŚCI GŁÓWNYCH KOMPONENTÓW ŚRODOWISKA NA TERENIE GMINY CHRZANÓW W LATACH 2021-2022

Poniżej przedstawiono syntetyczną ocenę najważniejszych komponentów środowiska na terenie Gminy Chrzanów w okresie raportowania (2021-2022). Najbardziej odczuwalne dla mieszkańców gminy są te parametry środowiska których pogorszenie lub poprawę można przeważnie w prosty sposób, bezpośrednio za pomocą zmysłów, odczuć już przy niewielkim odstępstwie od dopuszczalnych norm określonych przepisami. Parametry te (jakość powietrza, jakość wody i hałas) mają kluczowe znaczenie dla zdrowia i samopoczucia mieszkańców.

2.1. Powietrze atmosferyczne

Ocenę stanu jakości powietrza dla Gminy Chrzanów w latach 2021-2022 sporządzono na podstawie wyników badań i ocen opublikowanych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. GIOŚ dokonuje oceny stanu jakości powietrza od 2018 r. Główny Inspektor Ochrony Środowiska (w tym Regionalne Wydziały Monitoringu Środowiska GIOŚ na poziomie województw) dokonują oceny poziomów substancji w powietrzu w danej strefie za rok poprzedni, a następnie dokonują klasyfikacji stref, dla każdej substancji odrębnie, według wyznaczonych kryteriów.

Na terenie Gminy Chrzanów w latach 2021-2022 nie było punktów państwowego monitoringu jakości powietrza. Najbliżej gminy znajduje się jedna stała automatyczna stacja pomiarowa jakości powietrza, zlokalizowana w Trzebini na osiedlu Widokowym (dawniej ZWM) - kod stacji MpTrzebiWIOSZWM0305, obsługiwana przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie. Pomiary WIOS w Krakowie : <http://monitoring.krakow.pios.gov.pl> .

Na stacji w latach 2021-2022 mierzone były następujące parametry:

- SO₂ dwutlenek siarki - metodą automatyczną,
- NO₂ - metodą automatyczną,
- CO - metodą automatyczną,
- O₃ - metodą automatyczną,
- BAP - benzo(a)piren - metodą manualną,
- PM₁₀ - pył zawieszony PM₁₀ - metodą manualną,
- PM_{2,5} - pył zawieszony PM_{2,5} - metodą manualną,
- metale Ni, Cd, Pb - metodą manualną.

Wyniki pomiarów jakości powietrza z tej stacji brane są pod uwagę w ocenie klas wynikowych jakości powietrza w strefie małopolskiej. Coroczna ocena jakości powietrza na terenie województwa dokonywana jest dla wyznaczonych stref. Zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem Ministra Środowiska, gmina należy do strefy małopolskiej (kod PL 1203) obejmującej całość województwa z wyłączeniem aglomeracji krakowskiej oraz miasta Tarnowa. Celem oceny jakości powietrza jest uzyskanie informacji o stężeniach zanieczyszczeń na obszarze poszczególnych stref, w zakresie umożliwiającym:

- Dokonanie klasyfikacji stref, według określonych kryteriów (poziom dopuszczalny substancji, poziom dopuszczalny powiększony o margines tolerancji, poziom docelowy, poziom celu długoterminowego), których wartości zostały określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu. Wynik klasyfikacji jest podstawą do określenia potrzeby podjęcia i prowadzenia działań na rzecz poprawy jakości powietrza w danej strefie (w tym opracowywania programów ochrony powietrza - POP).
- Uzyskanie informacji o przestrzennych rozkładach stężeń zanieczyszczeń na obszarze strefy, w zakresie umożliwiającym wskazanie obszarów przekroczeń wartości kryterialnych oraz określenie poziomów stężeń występujących na tych obszarach. Informacje te są niezbędne do określenia obszarów wymagających podjęcia działań na rzecz poprawy jakości powietrza (redukcji stężeń zanieczyszczeń) lub, w przypadku uznania posiadanych informacji za niewystarczające – do przeprowadzenia dodatkowych badań we wskazanych rejonach.
- Wskazanie prawdopodobnych przyczyn występowania ponadnormatywnych stężeń zanieczyszczeń w określonych rejonach (w zakresie możliwym do uzyskania na podstawie posiadanych informacji).

Roczna ocena jakości powietrza w strefach jest wykonywana w oparciu o wyniki pomiarów przeprowadzonych w danym roku na stałych stacjach monitoringu. Ocenę wykonuje się pod kątem spełnienia kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia dla następujących substancji: dwutlenek siarki (SO₂), dwutlenek azotu (NO₂), tlenek węgla (CO), benzen (C₆H₆), ozon (O₃), pył zawieszony (PM₁₀), ołów (Pb) w pyle zawieszonym PM₁₀, arsen (As) w pyle zawieszonym PM₁₀, kadm (Cd) w pyle zawieszonym PM₁₀, nikiel (Ni) w pyle zawieszonym PM₁₀, benzo(a)piren (B(a)P) w pyle zawieszonym PM₁₀, pył zawieszony PM 2,5. Ocena wykonana pod kątem spełnienia kryteriów odniesionych do ochrony roślin obejmuje: dwutlenek siarki (SO₂), dwutlenek azotu (NO₂), ozon (O₃).

Podstawę klasyfikacji stref w oparciu o wyniki rocznej oceny jakości powietrza, zgodnie z art.89 ustawy Prawo ochrony środowiska, stanowią:

- dopuszczalny poziom substancji w powietrzu (z uwzględnieniem dozwolonej liczby przekroczeń poziomu dopuszczalnego określonego dla niektórych zanieczyszczeń),

- dopuszczalny poziom substancji w powietrzu powiększony o margines tolerancji (dozwolone przypadki przekroczeń poziomu dopuszczalnego odnoszą się także do jego wartości powiększonej o margines tolerancji),
- poziomy docelowe dla niektórych substancji,
- poziomy celów długoterminowych dla ozonu.

Zaliczenie strefy do określonej klasy zależy od stężeń zanieczyszczeń występujących na jej obszarze i wiąże się z określonymi wymaganiami w zakresie działań na rzecz poprawy jakości powietrza (w przypadku, gdy nie są spełnione odpowiednie kryteria) lub na rzecz utrzymania tej jakości (jeżeli spełnia ona przyjęte standardy). Podstawę zaliczenia strefy do określonej klasy, stanowią wyniki oceny uzyskane na obszarach o najwyższych poziomach stężeń danego zanieczyszczenia w strefie. Na terenie Gminy Chrzanów obowiązują dopuszczalne poziomy zanieczyszczeń powietrza substancjami chemicznymi określone ze względu na:

- ochronę zdrowia ludności,
- ochronę roślin.

W wyniku prowadzonego w roku 2021 monitoringu na osiedlu Widokowym w Trzebini, stwierdzono następujące rodzaje przekroczeń stężenia substancji w powietrzu:

- PM10 st. 24-godz. - związane z oddziaływaniem emisji z indywidualnych systemów ogrzewania,
- PM10 st. roczne - związane z oddziaływaniem emisji z indywidualnych systemów ogrzewania,
- PM2,5 st. roczne - związane z oddziaływaniem emisji z indywidualnych systemów ogrzewania,
- O₃ - związane z niekorzystnymi warunkami meteorologicznymi/klimatycznymi,
- B(a)P - oddziaływanie emisji związanych z indywidualnym ogrzewaniem budynków.

W wyniku prowadzonego w roku 2022 monitoringu na osiedlu Widokowym w Trzebini, stwierdzono podobnie jak w roku 2021, następujące rodzaje przekroczeń stężenia substancji w powietrzu:

- PM10 st. 24-godz. - związane z oddziaływaniem emisji z indywidualnych systemów ogrzewania,
- PM10 st. roczne - związane z oddziaływaniem emisji z indywidualnych systemów ogrzewania,
- PM2,5 st. roczne - związane z oddziaływaniem emisji z indywidualnych systemów ogrzewania,
- O₃ - związane z niekorzystnymi warunkami meteorologicznymi/klimatycznymi,
- B(a)P - oddziaływanie emisji związanych z indywidualnym ogrzewaniem budynków.

W tabelach poniżej symbolami literowymi oznaczono klasy stref w zależności od stopnia zanieczyszczenia powietrza (A, C, D2), które zależą od stężeń zanieczyszczeń występujących na ich obszarze i wiążą się z określonymi wymaganiami, co do działań na rzecz poprawy jakości powietrza. Klasa A oznacza brak przekroczeń dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń. Klasa C oznacza strefę z zanieczyszczeniem powyżej poziomu dopuszczalnego. Klasa D2 dotyczy przekroczenia poziomów stężeń ozonu z uwzględnieniem poziomu celu długoterminowego.

Tabela 1. Charakterystyka strefy małopolskiej (WIOŚ Kraków, 2022)

Nazwa strefy	Kod strefy	Typ strefy: A-aglomeracja M-miasto >100 tys. P- pozostałe	Obszar strefy [km ²]	Liczba mieszkańców w strefie [tys.]	Klasyfikacja wg kryteriów dot. ochrony roślin [tak/nie]
strefa małopolska (w tym Gmina Chrzanów)	PL1203	P	14 784	2 506 830	Tak

Tabela 2. Wyniki klasyfikacji strefy małopolskiej dla wszystkich zanieczyszczeń uwzględnionych w ocenie rocznej monitoringu państwowego dokonywanej pod kątem ochrony zdrowia w latach 2021-2022

Strefa małopolska (w tym Gmina Chrzanów)	Kod strefy	Klasa strefy dla poszczególnych zanieczyszczeń											Klasa ogólna strefy	
		SO ₂	NO ₂	CO	Ben-zen	PM 10	PM 2,5	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P		O ₃
rok 2021	PL1203	A	A	A	A	C	C	A	A	A	A	C	*D2	C
rok 2022		A	A	A	A	C	C	A	A	A	A	C	*D2	

(źródło: Ocena jakości powietrza, WIOŚ Kraków, 2021, 2022) (*D2 powyżej poziomu celu długoterminowego)

Tabela 3. Wyniki klasyfikacji strefy małopolskiej pod kątem ochrony roślin na podstawie monitoringu państwowego w latach 2021-2022

Strefa małopolska (w tym Gmina Chrzanów)	Kod strefy	Klasa strefy dla poszczególnych zanieczyszczeń			Klasa ogólna strefy
		SO ₂	NO _x	ozon O ₃	
rok 2021	PL1203	A	A	*D2	D2
rok 2022		A	A	*D2	D2

(źródło: Ocena jakości powietrza, WIOŚ Kraków, 2021,2022) (*D2 powyżej poziomu celu długoterminowego)

Na terenie Gminy Chrzanów funkcjonuje dodatkowo system monitorowania jakości powietrza tzw. „System Airly” który jest w pełni zintegrowany – od urządzeń do oprogramowania. Poprzez sensory Airly możliwe jest zbieranie, przetwarzanie i interpretowanie danych w czasie rzeczywistym. W oparciu o te dane, na mapie online oznaczane są m.in. informacje o jakości powietrza. Sensory Airly zamontowane w Chrzanowie mierzą: poziom stężenia pyłów zawieszonych PM2.5 oraz PM10, temperaturę powietrza, ciśnienie atmosferyczne oraz wilgotność powietrza.

Wyniki tych badań nie są jednak wykorzystywane w oficjalnych ocenach jakości powietrza WIOŚ m.in. z powodu niekompatybilności metod i związanej z tym niepewności wyników pomiarów.

Badania te mają jednak niezaprzeczalne wartości informacyjne i edukacyjne dla mieszkańców gminy. Wyniki uzyskiwane za pomocą czujników Airly wykazują częste przekroczenia norm dla PM10 i PM2,5 na terenie Chrzanowa. Średnie wartości przekroczeń w sezonie grzewczym wynoszą ok. 120-150 % wartości dopuszczalnych.

Na budynku Urzędu Miejskiego został zamontowany profesjonalny czujnik jakości powietrza. Bieżące pomiary trafiają bezpośrednio do ogólnopolskiej bazy i dostępne są w najpopularniejszych aplikacjach monitorujących poziom zanieczyszczenia. Wyniki pomiarów są na bieżąco eksponowane na stronie <https://looko2.com/>.

Z badań monitoringowych jakości powietrza WIOŚ wykonanych na terenie powiatu i gminy w latach 2021-2022, wynika, że ze względu na rodzaje zanieczyszczeń wykrywanych na stacjach pomiarowych, głównymi źródłami zanieczyszczenia powietrza na terenie Gminy Chrzanów są najprawdopodobniej następujące rodzaje emisji (w kolejności malejącej):

- emisja tzw. „niska” z kotłowni, indywidualnych palenisk domowych oraz prywatnych zakładów usługowo-produkcyjnych (głównie B(a)P, PM10, PM2,5),
- napływ zanieczyszczeń z aglomeracji sąsiadujących,
- emisja komunikacyjna,
- emisja z lokalnych zakładów przemysłowych.

Powyższe prowadzi do wniosku, że na obszarze Gminy Chrzanów, w tym na terenach zabudowy mieszkaniowej, mogą również wystąpić okresowe zagrożenia ponadnormatywnym zanieczyszczeniem powietrza pyłem zawieszonym PM10 i PM2.5 oraz bezno(α)pirenem w pyłe zawieszonym, spowodowane głównie emisją z lokalnych, indywidualnych kotłowni opalanych nieekologicznymi paliwami z zastosowaniem urządzeń o niskiej sprawności. Dla terenów położonych przy trasach komunikacyjnych dodatkową przyczyną tych zanieczyszczeń może być ruch pojazdów którego natężenie stale wzrasta. Niekorzystne warunki przewietrzania terenów dolinnych (inwersja temperaturowa) na znacznej części obszaru gminy, również przyczyniają się do zwiększenia stężeń tych substancji w powietrzu. Zanieczyszczenia powietrza oddziałują bezpośrednio na organizmy żywe (ludzi, rośliny, zwierzęta), jak również pośrednio poprzez opady powodują zanieczyszczenia gleb, wód powierzchniowych i podziemnych.

2.2. Wody podziemne i powierzchniowe

Obowiązek badania i oceny stanu wód powierzchniowych i podziemnych w latach 2021-2022, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska wynikał z zapisów ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (tekst jednolity Dz.U. z 2023 r. poz. 1478, z późn. zm.). Do kompetencji Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska należy wykonywanie badań wód powierzchniowych i podziemnych w zakresie elementów fizykochemicznych, chemicznych i biologicznych. Już w 2011 roku wprowadzono zmiany w przepisach wykonawczych do znowelizowanej ustawy Prawo wodne, dostosowujące krajowy system monitoringu i oceny stanu wód powierzchniowych i podziemnych do wymagań dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego, ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej oraz dyrektyw EQS 2008/105/WE (w sprawie środowiskowych norm jakości w dziedzinie polityki wodnej) i QA/QC 2009/90/WE (ustanawiającej specyfikacje techniczne w zakresie analizy i monitorowania stanu chemicznego wód).

Zgodnie z ustawą Prawo wodne, realizacja monitoringu wód powierzchniowych ma na celu m.in. pozyskanie informacji o stanie wód powierzchniowych na potrzeby planowania w gospodarowaniu wodami i oceny osiągnięcia celów środowiskowych przypisanych jednolitym częściom wód powierzchniowych, czyli oddzielnym i znaczącym elementom wód powierzchniowych, takich jak: jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny; sztuczny zbiornik wodny; struga, strumień, potok, rzeka, kanał lub ich części; morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub wody przybrzeżne. Jednolite części wód powierzchniowych dzieli się na naturalne, dla których określa się stan ekologiczny i stan chemiczny oraz na sztuczne (powstałe w wyniku działalności człowieka) i silnie zmienione (ich charakter został w znacznym stopniu zmieniony w następstwie fizycznych przeobrażeń, będących wynikiem działalności człowieka), dla których określa się potencjał ekologiczny i stan chemiczny. Szczegółowe zasady dotyczące planowania i realizacji programów badań monitoringowych jednolitych części wód powierzchniowych zawarte zostały w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 13 lipca 2021 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych (Dz. U. z 2021 r., poz. 1576). Natomiast zasady dotyczące klasyfikacji i oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych zawarte zostały w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 25 czerwca 2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. 2021 r., poz. 1475).

2.2.1. Jakość wód powierzchniowych

Klasyfikacja i badania jakości wód powierzchniowych przeprowadzana jest dla wydzielonych jednolitych części wód powierzchniowych. Jednolita część wód powierzchniowych (jcw) jest podstawową jednostką gospodarki wodnej (łącznie z ochroną środowiska) w myśl Ustawy Prawo wodne, zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną. Jednolita część wód jest pojęciem obejmującym zarówno zbiorniki wód stojących, jak i cieków, a także przybrzeżne fragmenty wód morskich i wody podziemne. Jednolita część wód powierzchniowych (jcw) - oznacza oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych, taki jak:

- jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny,
- sztuczny zbiornik wodny,
- struga, strumień, potok, rzeka, kanał, lub ich części,
- morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub przybrzeżne.

Ocenę stanu jednolitych części wód powierzchniowych (jcw) wykonano dla jcw objętych monitoringiem w zakresie wynikającym ze zrealizowanego programu pomiarowego. Dla monitorowanych naturalnych jcw określono stan ekologiczny, a dla wód silnie zmienionych i sztucznych potencjał ekologiczny. Stan chemiczny określono dla jcw badanych pod tym kątem.

Tabela 4. Lokalizacja punktów pomiarowo-kontrolnych jednolitych części wód powierzchniowych w powiecie chrzanowskim na ciekach odbierających ścieki z terenu Gminy Chrzanów w latach 2021-2022 (źródło: GIOŚ 2023)

Symbol pkt.	Nazwa rzeki	Nazwa Punktu	Nazwa dorzecza	Gmina
PL01S1501_1746	Chechło Chrzanów	Chechło-Chrzanów	Wisła	Chrzanów
PL01S1501_1747	Chechło Mętków	Mętków	Wisła	Babice

W poniższej tabeli przedstawiono w sposób opisowy ocenę dla wszystkich przebadanych odcinków jednolitych części wód powierzchniowych (jcw) zbierających wody z terenu Gminy Chrzanów w wybranych punktach powiatu chrzanowskiego w latach 2021-2022.

Tabela 5. Ocena stanu/potencjału ekologicznego i chemicznego rzek w punktach monitoringu w wybranych punktach powiatu chrzanowskiego- ocena za lata 2021-2022 (źródło GIOŚ 2023)

Nazwa punktu monitoringu/ kod jcw	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	Klasa elementów fizyko-chemicznych	Klasa elementów ekologicznych	Stan chemiczny	Stan jcw
Chechło Chrzanów PLRW20006213346	I	II	II	zły	dobry	zły
Chechło Mętków PLRW20006212349	V	I	PSD	zły	dobry	zły

Wyniki oceny wskazują na długofalowy brak poprawy jakości wody w rzekach na terenie całego powiatu (w tym w Gminie Chrzanów) w porównaniu do pomiarów z lat poprzednich. Nie obserwuje się jednak istotnego pogorszenia jakości wody w porównaniu do lat ubiegłych, co może stanowić dobrą

prognozę odnośnie możliwości poprawy stanu wód powierzchniowych w perspektywie ostatnich inwestycji w gospodarkę wodno-ściekową w okresie najbliższych lat.

Zły stan/potencjał ekologiczny – klasa V, wystąpił w rzece Chechło (od Ropy do ujścia). Są to odbiorniki ścieków komunalnych i przemysłowych m.in. z terenu Gminy Chrzanów. O takiej klasyfikacji tych wód zdecydował głównie wskaźnik biologiczny. Dla Chechła charakterystyczne jest podwyższone stężenie substancji biogenych. Wody powierzchniowe w gminie i powiecie chrzanowskim, w ocenie ogólnej, mieszczą się w grupie wód klas gorszych (klasa IV i V w pięcioklasowej skali ocen), bez zauważalnej tendencji do poprawy.

Gmina Chrzanów jest jedną z najlepiej skanalizowanych w powiecie i województwie. Pomimo tego, głównym źródłem zanieczyszczenia wód powierzchniowych jest dalej nie do końca uporządkowana gospodarka ściekowa na obszarach zabudowy jednorodzinnej oraz dodatkowo takie czynniki jak:

- wysoki stopień urbanizacji,
- niepotrzebna ingerencja i przebudowa koryt rzecznych,
- rozwinięty przemysł generujący ścieki komunalne i przemysłowe.

2.2.2. Jakość wód podziemnych

W rejonie gminy występują cztery piętra wodonośne: karbońskie, triasowe, jurajskie i czwartorzędowe. Piętra te są od siebie w różnym stopniu odizolowane utworami nieprzepuszczalnymi. Wymiana wód pomiędzy piętrami następuje w strefach silnie zaangażowanych tektonicznie poprzez strefy uskokowe oraz w miejscach gdzie brak jest warstw izolujących. Znaczne zasoby wód podziemnych w utworach triasowych (GZWP-452) są jednym z największych bogactw naturalnych Gminy Chrzanów. Oceny jakości wód podziemnych dokonuje się w ramach krajowego systemu monitoringu środowiska. Zasoby wód podziemnych wprawdzie dość obfite, podlegają również na skutek działalności zakładów przemysłowych (głównie kopalń i zakładów przerobczych kopalini) znacznym ograniczeniom możliwości ich wykorzystania.

Oceny jakości wód podziemnych dokonuje się w ramach krajowego systemu monitoringu środowiska. Klasyfikacja elementów fizykochemicznych stanu wód podziemnych obejmuje pięć klas jakości wód podziemnych:

- klasa I - wody bardzo dobrej jakości,
- klasa II - wody dobrej jakości,
- klasa III - wody zadowalającej jakości,
- klasa IV - wody niezadowalającej jakości,
- klasa V - wody złej jakości.

Tabela 6. Sieć monitoringu krajowego JCWPd w latach 2021-2022 na terenie powiatu chrzanowskiego (źródło GIOŚ 2023)

Lp.	Nr ppk	Miejscowość	Gmina	Nr JCWPd	Rok badań	Klasa wody
1	PL2000147_004	Chrzanów	Chrzanów	147	2021	II
2	PL2000147_003	Płaza	Chrzanów	147	2021	II
3	PL2000147_001	Simota	Chrzanów	147	2021	II
4	PL2000147_006	Piła Kościelecka	Trzebinia	147	2021	II
5	PL2000147_007	Piła Kościelecka	Trzebinia	147	2021	II
6	PL2000147_002	Bolęcín	Trzebinia	147	2021	II

Według pomiarów przeprowadzonych w ramach monitoringu wód podziemnych wykonywanych przez Państwowy Instytut Geologiczny w roku 2021, zbiornik GZWP nr 452 w miejscowościach Płaza, Bolęcín i Chrzanów-Borowiec (JCWPd 147) oraz GZWP nr 453 (badany poza terenem powiatu), posiadają wody przeważnie II klasy i nie mają przekroczonych wskaźników klasyfikacyjnych oraz norm jakościowych. Badania wykonane w 2021 roku potwierdziły dobre parametry jakościowe badanych wód (brak przekroczeń dopuszczalnych parametrów fizykochemicznych dla klasy II).

Na terenie Gminy Chrzanów największy udział w całkowitym ładunku zanieczyszczeń trafiających zarówno do wód powierzchniowych jak i do wód podziemnych oraz w zmianie stosunków wodnych mają duże zakłady przemysłowe regionu (w tym zakłady już nie istniejące) oraz składowiska ich odpadów poprodukcyjnych jakie pozostały na powierzchni terenu. Są one źródłem potencjalnego zanieczyszczenia wód podziemnych metalami ciężkimi, siarczanami, chlorkami. Ponadto, nieszczelne szamba, nielegalne wylwanie ścieków oraz niecałkowicie oczyszczone ścieki bytowe, stanowią znaczne zagrożenie dla jakości wód powierzchniowych i podziemnych, wprowadzając głównie zanieczyszczenia organiczne (tj. BZT₅, ChZT, azot amonowy, fosforany(V) i zanieczyszczenia bakteriologiczne). Ścieki deszczowe z centrum miasta, dróg przelotowych oraz parkingów i stacji paliw mogą zanieczyszczać wody powierzchniowe i podziemne substancjami ropopochodnymi. Zmiany w reżimie wód podziemnych na terenie Gminy Chrzanów można podzielić zasadniczo na dwa typy: zmiany jakościowe i ilościowe. Zmiany te związane są głównie z obecną i zakończoną eksploatacją pobliskich kopalń węgla kamiennego, rud cynkowo-ołowiowych, wapieni i dolomitów. Procesy przekształceń wód podziemnych mają charakter ponadlokalny i w części nieodwracalny. Eksploatacja górnictwa surowców naturalnych powoduje stałe zmiany w środowisku wód podziemnych, związane z drenażem górotworów, odprowadzaniem silnie zmineralizowanych wód kopalnianych do rzek, składowaniem na powierzchni terenu odpadów poeksploatacyjnych i osiadaniem górnictwami.

Na terenie gminy szczególnie zaznaczył się wpływ na wody podziemne działalności byłych Zakładów Górniczych „Trzebieńka” S.A. ponieważ jednym z głównych potencjalnych źródeł zaopatrzenia rejonu w wodę są wody podziemne piętra triasowego które zostało naruszone wyrobiskami kopalni. Wody dopływające do wyrobisk kopalni „Trzebieńka” stanowiły do niedawna istotne źródło zaopatrzenia Chrzanowa i Trzebini w wodę pitną. Likwidacja ZG „Trzebieńka” wywołała bardzo niekorzystne zjawisko w postaci wzrostu zawartości siarczanów w wodach poziomu triasowego gdzie znajduje się najważniejszy zbiornik wód podziemnych, który stanowił źródło zaopatrzenia rejonu Trzebini i Chrzanowa. W związku z dokonaną likwidacją ZG „Trzebieńka” może nastąpić dalsza degradacja jakości wód pitnych (wzrost stężeń SO₄²⁻ oraz w mniejszym stopniu Zn i Pb), których ujęcia znajdują się w rejonie oddziaływania leja depresyjnego tej kopalni. Może nastąpić długotrwała zmiana chemizmu wód oraz zmiany hydrodynamiczne związane z zaleganiem wód w poszczególnych piętrach wodonośnych. Na terenie gminy zlokalizowany jest (obecnie zrehabilitowany) jeden z największych w kraju zbiorników odpadów poflotacyjnych ze wzbogacania rudy Zn-Pb. Położenie obiektu na podłożu słabo przepuszczalnym dla odcieków (izolujące warstwy ilastych osadów trzeciorzędowych o znacznej miąższości), zapewnia naturalną izolację dla wód podziemnych, w związku z czym wpływ zrehabilitowanego składowiska odpadów poflotacyjnych byłych Zakładów Górniczych „Trzebieńka” na triasowe piętro wodonośne w zasadzie nie występuje. Potencjalnym zagrożeniem dla czwartorzędowego lokalnego poziomu wodonośnego są wody odciekowe z drenażu opaskowego składowiska, zawierające okresowo ponadnormatywne lub podwyższone poziomy siarczanów, cynku i ołowiu. W związku z powyższym nie można wykluczyć infiltracji wód odciekowych (odprowadzanych do rowów opaskowych i dalej, do cieków powierzchniowych) do poziomu czwartorzędowego i głębiej.

W ostatnich latach, na podstawie decyzji Marszałka Województwa Małopolskiego podjęta została wtórna eksploatacja części zrehabilitowanego osadnika odpadów poflotacyjnych.

Ponadto do potencjalnych źródeł zagrożeń dla wód podziemnych najbardziej niekorzystnie oddziałujących na ich jakość na terenie całego obszaru Gminy Chrzanów należą:

- zanieczyszczony potok Chechło,
- odcinek autostrady A-4 stanowiący szlak komunikacyjny o bardzo dużym natężeniu ruchu,
- składowiska i nielegalne wysypiska odpadów,
- oczyszczalnie ścieków w przypadku awarii,
- nieszczelne zbiorniki bezodpływowe na nieczystości,
- fermy, tuczarnie oraz inne obiekty intensywnego chowu zwierząt,
- stacje benzynowe i magazyny paliw.

W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w podsystemie: monitoring jakości śródlądowych wód powierzchniowych jest realizowane zadanie „monitoring osadów dennych rzek i

jezior”. Skład chemiczny osadów uwarunkowany jest przede wszystkim od budowy geologicznej zlewni, ukształtowania terenu, warunków klimatycznych oraz sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu zlewni. Wraz z materiałem osiadającym na dnie zatrzymywane są również potencjalnie szkodliwe pierwiastki śladowe metali (cynk, miedź, chrom, kadm, ołów, nikiel i rtęć) i związki organiczne (wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne (WWA), pestycydy chloroorganiczne, polichlorowane bifenyle (PCBs)). W roku 2021 na terenie powiatu (poza obszarem Gminy Chrzanów) badano osady denne w 2 punktach pomiarowych: Wisła-Jankowice w gminie Babice - kod PLRW2000192135599 oraz Chechło-Mętków kod punktu - PLRW20006213349. W ocenie końcowej uwzględniającej metale ciężkie punkt Wisła-Jankowice zaliczono do klasy I natomiast punkt Chechło-Mętków, gdzie na znacznym obszarze rzeka przepływa przez teren gminy, charakteryzował się znacznie większym poziomem zanieczyszczeń (klasa III). Ocena jakości osadów pobranych z rzek i kanałów rzecznych wykonana zgodnie z kryterium ekotoksykologicznym wykazała również znaczne zanieczyszczenie osadów Chechła w punkcie Mętków.

2.3. Klimat akustyczny

Do głównych źródeł hałasu, powodujących uciążliwość akustyczną dla środowiska oraz dla mieszkańców w Gminie Chrzanów jak i w całym powiecie chrzanowskim, należy zaliczyć transport drogowy, kolejowy oraz w mniejszym, ograniczonym zakresie oddziaływania, działalność niektórych zakładów przemysłowych. W województwie małopolskim, w ramach monitoringu hałasu oraz kontroli i ewidencji obiektów emitujących hałas, realizowane są działania obejmujące:

- planowe, cykliczne badania hałasu komunikacyjnego w miastach, w celu opracowania planów akustycznych miast,
- planowe badania hałasu drogowego na głównych trasach komunikacyjnych,
- planowe i interwencyjne kontrole zakładów przemysłowych oraz innych obiektów emitujących hałas do środowiska.

Realizując zadania Programu Państwowego Monitoringu Środowiska Województwa Małopolskiego, WIOŚ w Krakowie wykonywał w latach 2021-2022 pomiary hałasu komunikacyjnego na terenie województwa małopolskiego. Głównym założeniem wykonanych pomiarów było określenie warunków panujących w bezpośrednim sąsiedztwie tras komunikacyjnych i uzyskanie informacji o uciążliwości akustycznej analizowanych miejsc.

W roku 2021 oraz 2022 w ramach monitoringu państwowego, laboratorium WIOŚ nie wykonywało na terenie Gminy Chrzanów pomiarów hałasu komunikacyjnego. Dotyczy to zarówno dróg jak i odcinków linii kolejowych.

W roku 2018 WIOŚ w Krakowie sporządził na podstawie pomiarów wykonanych przez zarządców dróg, opracowanie pn. „Ocena stanu klimatu akustycznego województwa małopolskiego na podstawie map akustycznych”. Analizowano mapy hałasu wykonane przez zarządców dróg włącznie do roku 2012. Na terenie powiatu (w tym na obszarze Gminy Chrzanów) analizie poddano odcinek autostrady A-4, odcinek drogi krajowej Dk-79 oraz odcinki dróg wojewódzkich (w tym 933). Wykonane mapy wykazały że największe oddziaływanie związane jest z autostradą i drogą krajową. Z powyższego opracowania wynika że narażenie terenów położonych w sąsiedztwie gęstej sieci szlaków drogowych w powiecie chrzanowskim jest ciągle obecne i ulega zwiększeniu w wyniku stałego wzrostu natężenia ruchu samochodowego.

3. WYKAZ ZADAŃ FINANSOWYCH WYKONYWANYCH W LATACH 2021-2022 PRZEZ GMINĘ CHRZANÓW

Poniżej w tabeli 7 zestawiono zadania własne i koordynowane Programu ochrony środowiska (głównie finansowe) wykonane w latach 2021-2022 w ramach realizacji zadań własnych i koordynowanych przez Gminę Chrzanów.

Tabela 7. Zestawienie zadań finansowych Programu ochrony środowiska dla Gminy Chrzanów za lata 2021-2022 (źródło: Urząd Miejski w Chrzanowie)

L.p.	Nazwa zadania	Termin realizacji zadania	Całkowity koszt zadania [tys. zł]	Nakłady finansowe poniesione w latach w latach 2021 – 2022 [tys. zł]		Źródło finansowania zadania	Zakres realizacji (krótka informacja o wykonanym zadaniu)
				2021	2022		
1	Odwodnienie dróg gminnych oraz utrzymanie drożności rowów i przepustów	2021-2028	5 091,79	410,00	480,00	Budżet Gminy	Planuje się czyszczenie separatorów, udrażnianie kompletów ściekowych, czyszczenie i konserwację rowów odwadniających drogi gminne
2	Remonty dróg, bieżące utrzymanie dróg gminnych, powiatowych i innych	2021-2028	16 963,82	3 368,6	1 340,00	Budżet Gminy	Uzupełnianie ubytków w nawierzchniach. Zimowe utrzymanie dróg gminnych na długości ok. 155 km, letnie utrzymanie dróg na długości ok. 66 km do końca 2021 r.
3	Wykonanie odwodnienia terenu Chechło Południe na osiedlu Kościelec	2020-2025	4 946,00	129,15	0,00	Budżet Gminy	W ramach zadania wykonano koncepcję. Dokumentacja projektowo-kosztorysowej wraz z uzyskaniem decyzji umożliwiających realizację I etapu zadania zostanie uzyskana w 2023 r.

Raport z realizacji w latach 2021 i 2022 „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 roku”

4	Przebudowa OSP w Chrzanowie przy ul. Śląskiej 20	2020-2024	762,67	43,87	18,80	Budżet Gminy	Wykonano dokumentację projektowo-kosztorysową wraz z uzyskaniem decyzji umożliwiających realizację. W 2023 r. przewiduje się zlecenie robót budowlanych.
5	Budowa ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż rzeki Chechło od ul. Pogorskiej do ul. Borowcowej – Chrzanowska super ścieżka	2021-2024	3 167,65	67,65	0,00	Budżet Gminy NiA	W ramach zadania wykonano dokumentację projektowo-kosztorysową wraz z uzyskaniem decyzji umożliwiających realizację inwestycji. W 2023 r. przewiduje się zlecenie robót budowlanych.
6	Budowa ścieżki rowerowej na osiedlu Kąty – Etap III	2021-2023	151,41	0,00	0,00	NiA	Prace budowlane zostały wykonane w 2023 r.
7	Udział pracowników Urzędu Miejskiego w Chrzanowie w szkoleniach w zakresie ochrony środowiska.	2021-2024	11,20	2,8	2,8	Budżet Gminy	Przeszkolenie pracowników Urzędu Miejskiego w Chrzanowie w zakresie tematów związanych z ochroną środowiska.

8	<p>Prowadzenie procedur ocen oddziaływania na środowisko dla dokumentów strategicznych i zamierzeń inwestycyjnych z uwzględnieniem zasad ochrony zasobów przyrodniczych, i walorów krajobrazowych gminy</p>	2021-2024	(zadanie realizowane w ramach prac etatowych)	Budżet Gminy	<p>Zadania będą realizowane lub zostały zrealizowane na etapie sporządzania m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego strefy przemysłowo-usługowej na terenie Chrzanowa, Balina i Luszowic (plan zagospodarowania przyjęty Uchwałą Nr L/517/2022 Rady Miejskiej w Chrzanowie z dnia 29 listopada 2022 r.), - miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego osiedla Śródmieście dla terenu pomiędzy ul. Mickiewicza, a ul. Grunwaldzką w Chrzanowie (plan zagospodarowania przyjęty Uchwałą Nr XLIV/441/2022 Rady Miejskiej w Chrzanowie z dnia 5 kwietnia 2022 r.), - projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru Doliny Chechło Śródmieście w Chrzanowie (Uchwała Nr XXIX/290/2021 Rady Miejskiej w Chrzanowie z dnia 9 lutego 2021 r. o przystąpieniu do sporządzenia mpzp), - projektu miejscowego planu zagospodarowania
---	---	-----------	---	--------------	---

					<p>przestrzennego obszaru południowo-zachodniej części Kościelca w Chrzanowie (Uchwała Nr XLIV/442/2022 Rady Miejskiej w Chrzanowie z dnia 5 kwietnia 2022 r. o przystąpieniu do sporządzenia mpzp),</p> <p>- projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla północnego obszaru osiedla Śródmieście w Chrzanowie (Uchwała Nr XLVI/479/2022 Rady Miejskiej w Chrzanowie z dnia 28 czerwca 2022 r. o przystąpieniu do sporządzenia mpzp),</p> <p>- projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu górniczego „Babice I” i „Żelatowa I”, w granicach gminy Chrzanów - etap II (Uchwała Nr L/518/2022 Rady Miejskiej w Chrzanowie z dnia 29 listopada 2022 r. o przystąpieniu do sporządzenia zmiany mpzp),</p> <p>- projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego przy granicy z gminą</p>
--	--	--	--	--	---

					<p>Libiąż, pomiędzy linią kolejową PKP relacji Trzebinia-Zebrzydowice, ulicą Kroczymiech, okolicami ulicy Różanej, a rzeką Chechło - etap I (Uchwała Nr L/519/2022 Rady Miejskiej w Chrzanowie z dnia 29 listopada 2022 r. o przystąpieniu do sporządzenia zmiany mpzp),</p> <ul style="list-style-type: none">- projektu zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Chrzanów” (Uchwała LIII/556/2023 Rady Miejskiej w Chrzanowie z dnia 21 marca 2023 r. o przystąpieniu do sporządzenia zmiany studium),- projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego między Aleją Henryka, ul. Mickiewicza, ul. Oświęcimską i ul. Słowackiego w Chrzanowie (Uchwała Nr LII/546/2023 Rady Miejskiej w Chrzanowie z dnia 24 stycznia 2023 r. o przystąpieniu do sporządzenia zmiany mpzp).
--	--	--	--	--	---

9	Uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (mpzp) potrzeb ochrony zasobów przyrodniczych, gleb urodzajnych oraz walorów krajobrazowych gminy	2021-2024	(zadanie realizowane w ramach prac etatowych)			Budżet Gminy	
10	Rewaloryzacja parku pałacowego w Kościelcu - zadanie z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami oraz utrzymania zieleni i gminnych obiektów u.s.g. w ramach Działania 6.1 Rozwój dziedzictwa kulturowego i naturalnego	2021-2024	3 775,3	3 775,3	-	Budżet Gminy Środki zewnętrzne	Zadanie zostało zrealizowane.
11	Rewaloryzacja parku pałacowego w Kościelcu - przebudowa zieleni	2021-2021	486,50	320,07	166,43	Budżet Gminy Środki zewnętrzne	Zadanie zostało zrealizowane.
12	ZADANIE - Całoroczne utrzymanie Rynku i ciągów pieszo-jezdnych - zadanie z zakresu utrzymania dróg gminnych, ulic, placów oraz utrzymania gminnych obiektów u.s.g. (gospodarka komunalna)	2021-2024	800,00	200,00	200,00	Budżet Gminy	Zadanie realizowane na podstawie odrębnych umów

Raport z realizacji w latach 2021 i 2022 „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 roku”

13	Prowadzenie ewidencji i kontrola przydomowych oczyszczalni oraz częstotliwości opróżniania zbiorników na nieczystości płynne	2021-2024	W ramach kosztów etatowych Urzędu Miejskiego w Chrzanowie (zadanie realizowane w ramach prac etatowych)			Budżet Gminy	Zadanie realizowane na bieżąco w ramach prac etatowych
14	Bieżąca konserwacja potoków, cieków i rowów melioracyjno-odwadniających	2021-2024	160,00	40,00	40,00	Budżet Gminy Środki zewnętrzne	Zadanie realizowane z budżetu gminy oraz we współpracy z Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie
15	Ekspertyzy, opinie do prowadzonych postępowań administracyjnych	2021-2024	24,00	6,00	6,00	Budżet Gminy	Środki przewidziane na sporządzenie ekspertyz w sprawie zmiany stanu wody na gruncie lub składowania odpadów w miejscach do tego celu nieprzeznaczonych
16	Ochrona zasobów wodnych poprzez gromadzenie wód opadowych i roztopowych „Złap Deszczówkę”	2021 - 2024	290,00	37,7	82,6	Budżet Gminy	Dotacje celowe dla osób fizycznych na zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych.
17	Ochrona zasobów wodnych na terenach nieskanalizowanych poprzez zapewnienie oczyszczania ścieków przed odprowadzeniem do odbiornika	2021 - 2024	85,80	24,00	21,80	Budżet Gminy	Dotacje celowe dla osób fizycznych na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków
18	Wdrożenie gminnego Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Prowadzenie działań promujących ogrzewanie zmniejszające emisję zanieczyszczeń do powietrza w celu uświadamiania	2021-2024	80,00	20,00	20,00	Budżet Gminy Środki zewnętrzne	Zadanie realizowane przez Miejską Bibliotekę Publiczną w Chrzanowie oraz Miejski Ośrodek Kultury i Sportu w Chrzanowie – konkursy, prelekcje,

	mieszkańcom wpływu zanieczyszczeń na zdrowie + prowadzenie bazy danych pozwalającej na inwentaryzację źródeł ciepła						
19	Realizacja PGN Wymiana źródeł ciepła w indywidualnych gospodarstwach domowych na terenie Gminy Chrzanów	2021-2024	5117,28	2117,28	1000,00	Budżet Gminy Środki zewnętrzne	Udział w projekcie pn. „Montaż instalacji odnawialnych źródeł energii na terenie Gmin: Nowy Targ, Miasta Nowy Targ, Czorsztyn, Łapsze Niżne, Brzesko, Alwernia, Babice, Chrzanów, Libiąż oraz Trzebinia” finansowanym ze środków Partnerów i środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020, Udzielanie dotacji celowych na wymianę źródła ciepła w indywidualnych gospodarstwach domowych na terenie Gminy Chrzanów
20	Realizacja PGN - wspieranie finansowe osób fizycznych w zakresie zmiany sposobu ogrzewania na ekologiczne	2021 - 2024	4 400,00	1 250,9	1 157,5	Budżet Gminy	Dofinansowania do zmiany sposobu ogrzewania budynków mieszkalnych
21	„Montaż paneli fotowoltaicznych na budynku Urzędu Miejskiego w Chrzanowie przy Al. Henryka 20 – budynek w podwórzu”	2021	150,72	150,72	-	Budżet Gminy	Zamontowano panele fotowoltaiczne na budynku Urzędu Miejskiego w Chrzanowie przy Al. Henryka 20 – budynek w podwórzu.

Raport z realizacji w latach 2021 i 2022 „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 roku”

22	Budowa instalacji c.o. gazowej w budynku przy ul. Sokoła 13 w Chrzanowie	2021	160,00	160,00	-	Budżet Gminy	Zadanie zostało zrealizowane.
23	Budowa instalacji c.o. gazowej w budynku przy ul. Oświęcimskiej 20 w Chrzanowie	2021	180,00	180,00	-	Budżet Gminy	Zadanie zostało zrealizowane.
24	Ucieplnienie budynków administrowanych przez MZZK w Chrzanowie	2022	360,00	190,00	170,00	Budżet Gminy	Zadanie zostało zrealizowane.
25	Dostosowanie kotłowni i urządzeń kotłowni w SP w Płazie do obowiązujących przepisów	2021	250,00	250,00	-	Budżet Gminy	Zadanie zakończone
26	Przedkładanie do Marszałka Województwa sprawozdań z realizacji działań ujętych w Programie ochrony powietrza	2021-2024	Sprawozdania wykonywane w ramach kosztów etatowych (zadanie realizowane w ramach prac etatowych)			Budżet Gminy	
27	Ograniczanie zużycia energii poprzez wymianę źródeł oświetlenia ulicznego na energooszczędne	2021-2024	50,00	50,00	-	Budżet Gminy Środki zewnętrzne	Zadanie w trakcie realizacji
28	Likwidowanie nielegalnych wysypisk odpadów na terenach gminnych i wywóz odpadów zbieranych w ramach akcji ekologicznych	2021-2024	80,00*	20,00*	20,00*	Budżet Gminy Środki zewnętrzne	* Zadanie realizowane w miarę potrzeb
29	Odbiór i bezpieczne składowanie azbestu z terenu Gminy Chrzanów	2021-2024	380,00	90,00	73,50	Budżet Gminy Środki zewnętrzne	Zadanie realizowane według potrzeb na podstawie wniosków o odbiór azbestu przez mieszkańców gminy.

30	Likwidacja spalania odpadów w kotłowniach domowych poprzez realizację działań kontrolnych zmierzających do eliminacji tego procederu	2021-2024	Kontrole przeprowadzane w ramach kosztów etatowych (zadanie realizowane w ramach prac etatowych)			Budżet Gminy	
31	Propagowanie proekologicznych postaw wśród mieszkańców (w tym w gospodarowaniu odpadami, ochronie powietrza) wykonywanie materiałów promocyjnych o tematyce ekologicznej	2021-2024	60,00	15,00	15,00	Budżet Gminy	Zadanie realizowane przez Miejską Bibliotekę Publiczną w Chrzanowie oraz Miejski Ośrodek Kultury i Sportu w Chrzanowie
32	Utrzymanie istniejących i zakładanie nowych terenów zielonych w tym parków, bieżąca pielęgnacja terenów zieleni, przycinka pielęgnacyjna drzew na terenach gminnych, przebudowa terenów zieleni, w tym na terenie parków	2021-2024	6000,0	1500,0	1500,0	Budżet Gminy Środki zewnętrzne	Zadanie realizowane na podstawie odrębnych umów z wybranymi Wykonawcami
33	Wspieranie programów edukacji ekologicznej dla szkół, współudział w organizowaniu konkursów ekologicznych	2021-2024	80,0	20,0	20,0	Budżet Gminy	Zadanie realizowane przez Miejską Bibliotekę Publiczną w Chrzanowie oraz Miejski Ośrodek Kultury i Sportu w Chrzanowie
34	Informowanie społeczeństwa o działaniach w zakresie ochrony środowiska poprzez stronę internetową Urzędu Miejskiego w Chrzanowie.	2021-2024	(zadanie realizowane w ramach kosztów etatowych)			Budżet Gminy	Zadanie realizowane na bieżąco

Raport z realizacji w latach 2021 i 2022 „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 roku”

35	Wspieranie organizacji pożytku publicznego w zakresie działań wpływających na poprawę stanu środowiska przyrodniczego.	2021-2024	120,0	30,0	30,0	Budżet Gminy Środki zewnętrzne	W ramach zadania realizowany jest m.in. zakup paszy dla kół łowieckich, zakup narybku, węży pszczelej
36	Ochrona przed bezdomnymi zwierzętami	2021-2024	800,0	200,0	200,0	Budżet Gminy	Zadanie realizowane na podstawie odrębnej umowy z wybranym Wykonawcą.
37	Prowadzenie akcji zadrzewień na terenie gminy	2021-2024	160,0	40,0	40,0	Budżet Gminy Środki zewnętrzne	Zadanie realizowane na podstawie odrębnych umów z wybranymi Wykonawcami.
38	Budowa tężni solankowej wraz z zagospodarowaniem terenu	2021-2022	570	60,27	500,00	Budżet Gminy Środki zewnętrzne	Wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej wraz z uzyskaniem decyzji umożliwiających realizację oraz wykonanie tężni
39	Utrzymanie i monitoring zrehabilitowanego składowiska w Okradziejówce	2021-2024	160,00	40,00	40,00	Budżet Gminy Środki zewnętrzne	Zadanie realizowane na podstawie odrębnych umów.
40	„Rewitalizacja zalewiska w obrębie kamieniołomu Skała wraz z zagospodarowaniem terenów przyległych”	2021-2024	380,00	79,80	200,3	Budżet Gminy Środki zewnętrzne	W ramach zadania wykonany został kanał odprowadzający wodę z kamieniołomu Skała do rzeki Chechło, dalsze prace po ustaleniu kierunku rewitalizacji terenu.
41	Koncepcja odbudowy – remontu urządzenia melioracji wodnych w postaci ziemnego stawu zlokalizowanego na terenie zieleni przy ul. Leśnej w ramach rewitalizacji „Chrzanowskiej Doliny Trzech Stawów”.	2021-2024	62,11	62,11	-	Budżet Gminy Środki zewnętrzne	Koncepcja wskaże etapy odbudowy urządzenia wodnego, które będą realizowane w miarę posiadanych środków

42	Zagospodarowania terenów przemysłowych przy ul. Fabrycznej w Chrzanowie – Kamieniołom Skąta	2023 - 2023	150,00	-	-	Budżet gminy, Środki zewnętrzne	Koncepcja wskaże możliwy sposób zagospodarowania terenów, który będzie realizowany w miarę posiadanych środków
43	Zadanie „Zagospodarowanie terenów zieleni miejskiej – enklawy zieleni, parki kieszonkowe, zieleńce Chrzanowa”.	2021-2024	-	52,64	97,94	Budżet gminy	Opracowanie kompletnej dokumentacji projektowo – kosztorysowej wraz z projektem wykonawczym dla zagospodarowania dwóch terenów zieleni w Chrzanowie: 1) na osiedlu Śródmieście przy Alei Henryka 2) na osiedlu Młodości przy ulicy Kalinowej wraz z uzyskaniem pozwolenia na budowę. W 2022 r. zrealizowano zamierzenie budowlane pn. „Zagospodarowanie terenu zieleni przy ul. Kalinowej”, w tym: nasadzeń drzew, krzewów, bylin, traw ozdobnych, utwardzenie nawierzchni pieszych, oświetlenie parkowe, montaż elementów małej architektury, monitoring.
44	Bieżące konserwacje i rozbudowa Grupowej Oczyszczalni Ścieków Komunalnych w Chrzanowie	2021-2024	-	-	-	Budżet Wodociągów Chrzanowskich Sp. z o.o. Środki zewnętrzne	
45	Budowa infrastruktury sportowo – rekreacyjnej na osiedlu Kąty w Chrzanowie	2021-2023	20 460,89	141,450	9 539,44	Budżet Gminy Środki wewnętrzne Polski Ład RFIL	Inwestycja obejmuje: - budowę pierwszego w powiecie chrzanowskim pełnowymiarowego boiska do piłki nożnej

							z trawą syntetyczną wraz z zapleczem i oświetleniem, spełniającego wymagania dla IV ligi, - budowę trzech basenów rekreacyjnych, zjeżdżalnie dla dzieci, wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną, - budowę wielostanowiskowego parkingu.
46	Naturalny plac zabaw w Chrzanowie	2021 - 2023	109,84	9,84	0,00	Budżet Gminy BO	W ramach zadania zlecono dokumentację projektowo – kosztorysowa wraz z uzyskaniem niezbędnych decyzji
47	Ścieżka rowerowa do granicy z Jaworzniem	2023 - 2023	150,00	-	-	Budżet Gminy BO	W ramach zadania zlecona będzie dokumentacja projektowo – kosztorysowa wraz z uzyskaniem niezbędnych decyzji
48	Budowa tężni solankowej przy ul. Broniewskiego na osiedlu Północ – Tysiąclecie w Chrzanowie na działce 1156/268, 1165/7	2021-2023	6,15	-	6,15	Budżet Gminy Zadanie dofinansowane jest z budżetu Województwa Małopolskiego	W ramach zadania wykonano dokumentację projektową, na podstawie której aktualnie trwają roboty budowlane.
49	Zagospodarowanie terenów zielonych pomiędzy ul. Partyzantów i ul. Jordana w Chrzanowie	2023 - 2023	46,37	-	-	Budżet Gminy	W ramach zadania zlecona będzie dokumentacja projektowo – kosztorysowa wraz z uzyskaniem niezbędnych decyzji
50	Zagospodarowanie terenów zielonych pomiędzy ul. Mickiewicz i ul. Śląską w Chrzanowie	2022 - 2023	49,93	-	34,95	Budżet Gminy	W ramach zadania zlecono dokumentację projektowo – kosztorysowa wraz z uzyskaniem niezbędnych decyzji

51	Wykonanie zagospodarowania terenu wraz z monitoringiem i oświetleniem na terenie przy stawie i placu zabaw na osiedlu Kościelec w Chrzanowie	2022 - 2023	60,00	-	-	Budżet Gminy	W ramach zadania w 2022 r. zlecono dokumentację projektowo – kosztorysową wraz z uzyskaniem niezbędnych decyzji z płatnością w 2023 r.
----	--	-------------	-------	---	---	--------------	--

4. OCENA WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA W LATACH 2021-2022

4.1. Priorytety polityki ochrony środowiska Gminy Chrzanów w latach 2021-2022

W Programie ochrony środowiska dla Gminy Chrzanów na lata 2021-2024 wyznaczono nadrzędne cele ekologiczne, główne kierunki działań (tzw. kierunki interwencji) służące do ich osiągnięcia oraz konkretne zadania ekologiczne do realizacji w ramach wyznaczonych kierunków. Działania te zaprojektowano tak aby w większości miały charakter ciągły i były realizowane aż do osiągnięcia założonego celu. Wszystkie wyznaczone cele nadrzędne oraz kierunki działań i zadania, stanowiły w analizowanym okresie sprawozdawczym (lata 2021-2022) podstawę realizacji polityki ochrony środowiska Gminy Chrzanów. Zgodnie z przyjętą strukturą Programu, cele nadrzędne zdefiniowano w trzech podstawowych obszarach działań (obszarach kierunków interwencji):

- działania o charakterze systemowym,
- działania dla ochrona zasobów przyrodniczych,
- działania dla poprawa jakości środowiska i zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego.

Zdefiniowanym celem nadrzędnym, przewidzianym do realizacji do roku 2028, przypisano wynikające z nich kierunki działań - interwencji i zadania krótkoterminowe do realizacji w latach 2021-2024. Program działań niezbędnych dla realizacji polityki środowiskowej Gminy Chrzanów został określony poprzez wyznaczenie celów priorytetowych i zadań prowadzących do osiągnięcia poprawy stanu poszczególnych elementów środowiska (obszarów interwencji) na terenie gminy:

- **ochrona klimatu i jakości powietrza, adaptacja do zmian klimatu,**
- **przeciwdziałanie zagrożeniu hałasem,**
- **pola elektromagnetyczne,**
- **wody podziemne i powierzchniowe, poprawa gospodarowania wodami,**
- **gospodarka wodno-ściekowa,**
- **zasoby geologiczne,**
- **ochrona gleb i powierzchni ziemi,**
- **gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów,**
- **ochrona zasobów przyrodniczych,**
- **zagrożenia poważnymi awariami i nadzwyczajne naturalne zagrożenia środowiska,**
- **działania w zakresie edukacji ekologicznej mieszkańców,**
- **monitorowanie środowiska i skutków realizacji programu.**

W Programie ochrony środowiska dla Gminy Chrzanów, wyznaczono zadania ekologiczne które zostały podzielone w zależności od podmiotu realizującego na dwie grupy (zadania własne gminy i zadania koordynowane - monitorowane w różnym stopniu przez gminę):

Program ochrony środowiska dla Gminy Chrzanów, zawiera zadania należące w zależności od podmiotu realizującego do dwóch grup (zadania własne samorządu gminnego i zadania monitorowane przez gminę):

- **zadania własne (Wł)** - zadania które będą finansowane w całości lub częściowo ze środków budżetowych i zewnętrznych będących w dyspozycji gminy,
- **zadania monitorowane-koordynowane (Kr)** - są to pozostałe zadania, związane z ochroną środowiska i racjonalnym wykorzystaniem zasobów przyrodniczych, które są finansowane ze środków przedsiębiorstw oraz ze środków zewnętrznych, będących w dyspozycji organów i instytucji szczebla krajowego, bądź instytucji działających na terenie gminy ale podległych bezpośrednio organom centralnym.

Niektóre zadania (np. realizowane bezpośrednio przez mieszkańców termomodernizacje budynków mające wpływ na zużycie energii i poprawę czystości powietrza w powiecie), nie są dla gminy ani zadaniami własnymi, ani koordynowanymi.

Realizacja zadań ekologicznych finansowych (inwestycyjnych) spoczywa głównie na gminie, podmiotach gospodarczych i instytucjach odpowiedzialnych, przy świadomym udziale mieszkańców. Zadania inwestycyjne związane są w większości z infrastrukturą (wodociągi, kanalizacja, oczyszczalnie ścieków, remonty dróg) której stan wpływa znacząco na jakość poszczególnych komponentów środowiska naturalnego oraz na poziom życia mieszkańców. Gmina posiada zbyt ograniczone środki finansowe na realizację zadań tego typu. Gmina Chrzanów w okresie sprawozdawczym realizowała nie tylko wydatki majątkowe, ale przede wszystkim - cele strategiczne, cele średniookresowe i działania systemowe w ramach priorytetów obowiązującej polityki ekologicznej.

Ogółem w okresie raportowania (2021-2022) aktualne do realizacji na terenie gminy pozostawały 83 zadania. Z tego liczba zadań własnych gminy i przez nią monitorowanych wynosiła w sumie 44. Pozostałe zadania w liczbie 39 dotyczyły instytucji państwowych, podmiotów gospodarczych i osób fizycznych (mieszkańców) formalnie niezależnych od gminy.

Poniżej w kolejnych rozdziałach raportu, w tabelach 8-17, przedstawiono syntetyczną (opisową) ocenę stopnia wykonania w latach 2021-2022 całości zadań określonych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów.

Ocenę sporządzono w oparciu o analizę wydatków budżetowych gminy oraz informacje uzyskane od instytucji i podmiotów gospodarczych.

Zestawienia tabelaryczne uzyskanych informacji o zadaniach finansowych realizowanych w latach 2021-2022 na terenie gminy przez jednostki gminne zawiera rozdział 3 niniejszego raportu.

Układ i kolejność ocenianych zadań zostały zachowane w zgodności z zadaniami aktualnego programu ochrony środowiska. W kolumnie „Wykonanie” określono stopień realizacji zadania w latach 2021-2022 w formie opisowej (w oparciu o informacje zainteresowanych podmiotów):

- **wykonano** - zadanie zostało wykonane i zakończone (dotyczy również zadań okresowych, etapowych),
- **zadanie ciągle** - oznacza zadanie realizowane, wykonywane na bieżąco, przez cały okres obowiązywania programu przez zainteresowane podmioty i instytucje w miarę zaistnienia potrzeby działania,
- **nie wykonano** - zadanie nie zostało wykonane (z podaniem przyczyny braku wykonania w kolumnie „Uwagi - opis zadania”),
- **wykonano częściowo** - (zadanie wykonane w niepełnym zakresie, np. z powodu braku środków lub konieczności przeniesienia na inny okres),
- **brak informacji** - z różnych przyczyn nie uzyskano wiarygodnych informacji o wykonaniu zadania (podmioty w części przypadków nie mają obowiązku raportowania gminie wykonywanych zadań).

4.2. Ocena zadań w sferze działań systemowych

4.2.1. Działania systemowe - ochrona środowiska w planowaniu przestrzennym

W Programie w obszarze działań systemowych określono nadrzędny cel interwencji: **Efektywne stosowanie zasad ochrony środowiska w planowaniu przestrzennym (4 zadania)**

Obszar interwencji: (cele dotyczą wszystkich obszarów interwencji)

Cel interwencji: Efektywne stosowanie zasad ochrony środowiska w planowaniu przestrzennym

Kierunki interwencji:

1. Opracowywanie dokumentów o charakterze strategicznym

2. Działania edukacyjne, szkolenie pracowników urzędu

Zapewnienie ochrony środowiska na etapie planowania strategicznego wymaga w szczególności następujących działań:

- prowadzenie procedur ocen oddziaływania na środowisko dla dokumentów strategicznych z uwzględnieniem opracowań ekofizjograficznych, inwentaryzacji przyrodniczych oraz przy udziale instytucji naukowych i lokalnych organizacji ekologicznych,
- dążenie do zapobiegania w planach zagospodarowania przestrzennego fragmentacji siedlisk przyrodniczych oraz wyznaczanie i utrzymanie funkcjonalnych korytarzy ekologicznych, łączących poszczególne siedliska,
- uwzględnianie potrzeby ochrony przed zainwestowaniem terenów spełniających funkcje korytarzy ekologicznych, stref ekotonowych od kompleksów leśnych oraz otulin biologicznych cieków wodnych,
- wykonywanie okresowych aktualizacji waloryzacji przyrodniczej gminy oraz aktualizacja opracowania ekofizjograficznego,
- aktualizacja studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy w zakresie uwzględnienia wyników okresowej waloryzacji przyrodniczej zawartej w opracowaniach ekofizjograficznych i inwentaryzacjach przyrodniczych,
- uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego konieczności zwiększenia obszarów zieleni i wodnych, korytarzy wentylacyjnych oraz dopuszczalnego preferowanego sposobu ogrzewania budynków,
- uwzględnienie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego struktury przestrzennej lasów w krajobrazie,
- opracowanie miejskich planów adaptacji z uwzględnieniem zarządzania wodami opadowymi (lub uwzględnienie komponentu adaptacyjnego w innych dokumentach strategicznych i operacyjnych),
- opracowanie planów rewitalizacji przyrodniczej, w tym przywracania zdegradowanym terenom zieleni i zbiornikom wodnym ich pierwotnych funkcji, ze szczególnym uwzględnieniem małej retencji.

Tabela 8. Cel nadrzędny - Efektywne stosowanie zasad ochrony środowiska w planowaniu przestrzennym

Lp	Kierunki działań	Działania	Jednostki realizujące	Rodzaj zadania	Uwagi - opis zadania	Typ zadania	Wykonanie
1	1. Opracowywanie dokumentów o charakterze strategicznym	Opiniowanie gminnych dokumentów strategicznych zgodnie z kompetencjami RDOS i WSSE	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska Wojewódzki Inspektor Sanitarny	Zadanie ciągłe	zadanie realizowane na bieżąco	Kr	zadanie ciągle wykonywane na bieżąco
		Prowadzenie procedur ocen oddziaływania na środowisko dla dokumentów strategicznych	Gmina	Zadanie ciągłe	zadanie realizowane na bieżąco, wykonywane przez gminę w ramach zadań własnych etatowych bez konieczności poniesienia dodatkowych kosztów	Wł	zadanie ciągle wykonywane na bieżąco
		Uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (mpzp) potrzeb ochrony zasobów przyrodniczych, ochrony krajobrazu, gleb urodzajnych oraz zasobów złóż kopalin	Gmina	Zadanie ciągłe	zadanie realizowane na bieżąco, wykonywane przez gminę w ramach zadań własnych etatowych bez konieczności poniesienia dodatkowych kosztów	Wł	zadanie ciągle wykonywane na bieżąco
2	2. Działania edukacyjne, szkolenie pracowników urzędu	Udział pracowników gminy w szkoleniach w zakresie wprowadzanych nowych przepisów w dziedzinie ochrony środowiska Zakup czasopism i opracowań z zakresu ochrony środowiska	Gmina	Zadanie ciągłe	zadanie realizowane na bieżąco, wykonywane przez gminę w ramach zadań własnych etatowych bez konieczności poniesienia dodatkowych kosztów	Wł	zadanie ciągle wykonywane na bieżąco

4.2.2. Działania systemowe - Edukacja ekologiczna

W Programie w obszarze działań systemowych określono cel nadrzędny - **Upowszechnianie postaw proekologicznych wśród mieszkańców (5 zadań)**. Dla jego realizacji wyznaczono kierunki działań na lata 2021-2028:

Kierunki interwencji:

1. Rozwój edukacji ekologicznej

2. Rozwój i doskonalenie metod komunikacji społecznej

Działania niezbędne dla skutecznego osiągnięcia celów prowadzonych akcji edukacyjnych to:

- realizacja programu edukacji ekologicznej w szkołach,
- edukacja i zwiększanie świadomości w zakresie: zmian klimatu i sposobów minimalizowania ich skutków, wpływu inwazyjnych gatunków obcych oraz znaczenia i konieczności oszczędzania zasobów środowiska, szczególnie wody i energii elektrycznej,
- promocja i pomoc w tworzeniu gospodarstw ekologicznych i agroturystycznych,
- opracowanie projektów ścieżek ekologicznych i tras turystycznych,
- organizowanie konkursów promujących racjonalne korzystanie ze środowiska,
- wdrażanie systemów zarządzania środowiskowego,
- promowanie walorów krajobrazowo-przyrodniczych gminy,
- prowadzenie zajęć z przyrody i biologii na ścieżkach dydaktycznych,
- edukacja mieszkańców w zakresie oszczędnego korzystania z komponentów środowiska, w tym ograniczania ilości odpadów komunalnych,
- prowadzenie szkoleń dla pracowników firm,
- zwiększenie ilości wykwalifikowanych pracowników do realizacji zaplanowanych przedsięwzięć z zakresu edukacji ekologicznej.

Raport z realizacji w latach 2021 i 2022 „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 roku”

Tabela 9. Poprawa stanu świadomości ekologicznej społeczeństwa – Cel nadrzędny – Upowszechnianie postaw proekologicznych wśród mieszkańców

Lp	Kierunki działań	Działania	Jednostki realizujące	Rodzaj zadania	Uwagi - opis zadania	Typ zadania	Wykonanie
1	1. Rozwój edukacji ekologicznej	Wspieranie programów edukacji ekologicznej dla szkół Współdział w organizowaniu konkursów ekologicznych	Gmina Powiat Szkoły Organizacje społeczne	Zadanie ciągłe	zadanie wykonywane na bieżąco, dla zwiększenia skuteczności konieczne powtarzanie zadania	Wł / Kr	zadanie ciągle wykonywane na bieżąco
		Szkolenia dla rolników w zakresie Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej dla ograniczania zanieczyszczeń gleb i wód, szkolenia w zakresie metod ograniczania skutków zmian klimatu	Ośrodek Doradztwa Rolniczego (ODR)	Zadanie okresowe	w latach 2021-2022 nie prowadzono szkoleń, na terenie gminy, rolnictwo na terenie gminy jest słabo rozwinięte, nie ma większego znaczenia w strukturze działalności gospodarczej	-	nie wykonywano
		Prowadzenie działań promujących ogrzewanie zmniejszające emisję zanieczyszczeń do powietrza i działań edukacyjnych) w celu uświadamiania mieszkańcom wpływu zanieczyszczeń na zdrowie	Gmina Powiat Marszałek Województwa Małopolskiego	Zadanie ciągłe	zadanie wykonywane na bieżąco, dla zwiększenia skuteczności konieczne powtarzanie zadania	Wł / Kr	zadanie ciągle wykonywane na bieżąco
		Propagowanie proekologicznych postaw wśród mieszkańców (w tym w gosp. odpadami, ochronie powietrza)	Gmina Powiat MZGK - Związek Międzygminny „Gospodarka Komunalna”	Zadanie ciągłe	zadanie wykonywane na bieżąco	Wł / Kr	zadanie ciągle wykonywane na bieżąco
2	2. Rozwój i doskonalenie metod komunikacji społecznej	Informowanie społeczeństwa w zakresie ochrony środowiska poprzez stronę internetową Urzędu Miejskiego w Chrzanowie	Powiat	Zadania ciągłe	działania wykonywane na bieżąco przez powiat, w ramach zadań własnych etatowych bez konieczności poniesienia dodatkowych kosztów	Kr	zadanie ciągle wykonywane na bieżąco

4.3. Ochrona zasobów przyrodniczych i krajobrazu

W programie na lata 2021-2028 dla osiągnięcia poprawy w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego Gminy Chrzanów wskazano na konieczność podejmowania realizacji następujących działań (w sumie 10 zadań):

- ochrona przed zainwestowaniem cennych przyrodniczo i krajobrazowo terenów gminy,
- prowadzenie zalesień i odnowień równoległe z działaniami prowadzącymi do zróżnicowania struktury gatunkowej lasów i poprawy struktury wiekowej drzewostanów,
- ograniczanie lub eliminacja zewnętrznej presji na ekosystemy leśne,
- opracowanie planów ochrony/zadań ochronnych dla obszarów objętych ochroną prawną,
- dokarmianie zwierząt dziko żyjących,
- wydawanie informatorów o najcenniejszych walorach gminy i zasadach ich ochrony,
- prowadzenie edukacji dla mieszkańców na temat ochrony rodzimej fauny, a także negatywnych zjawisk związanych z wypalaniem traw i pól,
- zaniechanie realizacji dużych inwestycji na terenach wzmoczonej ochrony fauny,
- budowa przyrodniczych ścieżek dydaktycznych oraz dróg rowerowych,
- ochrona i rozwój istniejącej zieleni urządzonej,
- zwiększenie liczebności podstawowych gatunków zwierzyny drobnej,
- obejmowanie różnymi formami ochrony prawnej, terenów przyrodniczo cennych.

Wskazane powyżej działania wymagają współpracy ze strony powiatu, gminy, nadleśnictwa, konserwatora przyrody, właścicieli i zarządców terenów, instytucji naukowych i organizacji ekologicznych. Gmina w większości powyższych zadań może pełnić wyłącznie rolę koordynacyjną. Zasadniczym narzędziem gminy w ochronie zasobów przyrodniczych jest odpowiednio kształtowana polityka ekologiczna w zakresie działań systemowych, w planowaniu przestrzennym, działaniach administracyjnych i edukacji ekologicznej społeczeństwa.

Obszar interwencji: Ochrona zasobów przyrodniczych

Cel interwencji: Poprawa bezpieczeństwa zasobów przyrodniczych

Kierunki interwencji:

- 1. Ochrona, rozwój i uporządkowanie systemu obszarów chronionych**
- 2. Kształtowanie polityki zagospodarowania przestrzennego respektującego wartości przyrodnicze i krajobrazowe**
- 3. Realizacja zrównoważonej gospodarki na terenach leśnych**

Raport z realizacji w latach 2021 i 2022 „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 roku”

Tabela 10. Ochrona terenów cennych przyrodniczo – Cel nadrzędny – Ochrona zasobów przyrodniczych i krajobrazu

Lp	Kierunki działań	Działania	Jednostki realizujące	Rodzaj zadania	Uwagi - opis zadania	Typ zadania	Wykonanie
1	1. Ochrona, rozwój i uporządkowanie systemu obszarów chronionych	Ochrona istniejących i zakładanie nowych terenów zielonych, pielęgnacja terenów zieleni, wycinka pielęgnacyjna drzew	Gmina	Zadanie ciągłe	wykonanie zadania uzależnione od wielkości posiadanych środków finansowych w danym roku budżetowym	Wł	zadanie ciągle wykonywane na bieżąco
		Pielęgnacja terenów zielonych	Powiat Gmina Podmioty uzyskujące zezwolenia na usunięcie drzew	Zadanie ciągłe	działania wykonywane planowo przez właścicieli nieruchomości	Wł / Kr	zadanie ciągle wykonywane na bieżąco
		Ochrona, pielęgnacja i konserwacja istniejących obiektów i form ochrony przyrody po ich ustanowieniu	Instytucje odpowiedzialne - służby ochrony przyrody i zabytków	Zadanie ciągłe	działania wykonywane na bieżąco przez instytucje odpowiedzialne	Kr	brak informacji w okresie raportowania
		Organizowanie kampanii edukacyjnych oraz wspieranie organizacji pożytku publicznego w zakresie działań wpływających na poprawę stanu środowiska przyrodniczego	Gmina i jej jednostki organizacyjne Powiat	Zadanie okresowe	działania wykonywane na bieżąco	Wł / Kr	wykonano
2	2. Kształtowanie polityki zagospodarowania przestrzennego respektującego wartości przyrodnicze i krajobrazowe	Planowanie inwestycji z zachowaniem walorów przyrodniczych i krajobrazowych	Gmina Powiat Inwestorzy	Zadanie ciągłe	działania wykonywane na bieżąco w ramach zadań własnych etatowych bez konieczności poniesienia dodatkowych kosztów	Wł / Kr	zadanie ciągle wykonywane na bieżąco
		Aktualizacja opracowań ekofizjograficznych w gminie w celu ochrony obszarów przyrodniczo cennych	Gmina	Zadanie okresowe	zadanie wykonywane doraźnie dla potrzeb opracowania lub aktualizacji studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	Wł	nie wykonano (brak potrzeb w okresie raportowania)
		Rozbudowa infrastruktury turystycznej i edukacyjnej na terenach atrakcyjnych przyrodniczo	Gmina Powiat Nadleśnictwo	Zadanie ciągłe	działania wykonywane na bieżąco przez gminy w ramach zadań własnych	Wł / Kr	zadanie ciągle wykonywane na bieżąco
3	3. Realizacja zrównoważonej gospodarki na	Promocja aktywnych form turystyki rekreacyjnej	Gmina Powiat Nadleśnictwo	Zadanie ciągłe	działania wykonywane na bieżąco przez gminę i powiat w ramach zadań własnych	Wł / Kr	zadanie ciągle wykonywane na bieżąco

Raport z realizacji w latach 2021 i 2022 „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 roku”

	terenach leśnych	Opracowanie uproszczonych planów urządzania lasów lub inwentaryzacja stanu lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa	Gmina, Powiat	Zadanie okresowe	działania wykonywane na bieżąco przez gminę i powiat w ramach zadań własnych	Wł / Kr	wykonano
		Nadzór nad lasami nie stanowiącymi własności Skarbu Państwa	Powiat	Zadanie ciągle	działania wykonywane na bieżąco przez powiat w ramach zadań własnych etatowych bez konieczności poniesienia dodatkowych kosztów	Kr	zadanie ciągle wykonywane na bieżąco

4.4. Gospodarowanie wodami, gospodarka wodno-ściekowa

W programie ochrony środowiska wskazano działania konieczne dla osiągnięcia poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych (**11 zadań**):

Wody powierzchniowe:

- ochrona przed zabudową terenów przylegających do cieków wodnych oraz terenów nadających się pod budowę zbiorników retencyjnych,
- przywracanie i utrzymanie dobrego stanu wód, ekosystemów wodnych i od wody zależnych,
- bieżąca konserwacja koryt potoków,
- bieżąca konserwacja sztucznych rowów odwadniających,
- ograniczenie zanieczyszczeń odprowadzanych do wód i do ziemi poprzez kontrole stanu technicznego urządzeń do przechowywania i oczyszczania ścieków komunalnych, kontrole sposobu postępowania ze ściekami,
- zapobieganie zaśmiecaniu dolin potoków i cieków,
- edukacja mieszkańców w zakresie zagrożeń wynikających z nieprawidłowej gospodarki ściekami i promocja nowoczesnych technologii gromadzenia i usuwania ścieków,
- prowadzenie kontroli obiektów o największym zagrożeniu dla wód powierzchniowych przez uprawnione jednostki.

Wody podziemne:

- ograniczenie zanieczyszczeń punktowych odprowadzanych do wód i ziemi: rekultywacja nieczynnych składowisk odpadów, ograniczenie wpływu oddziaływania czynnych składowisk odpadów,
- bieżącą likwidacją „dzikich wysypisk”,
- podejmowanie działań przez podmioty gospodarcze w zakresie ograniczenia zużycia wody.

Sieć wodociągowa i kanalizacja:

- rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej, kanalizacyjnej sanitarnej i deszczowej, budowa nowych odcinków na terenach przeznaczonych pod zabudowę,
- budowa przydomowych oczyszczalni na terenach, gdzie budowa sieci kanalizacji sanitarnej jest nieopłacalna z przyczyn ekonomicznych, bądź trudna do realizacji ze względów technicznych, a przepisy uniemożliwiają ich budowę,
- prowadzenie ewidencji przydomowych oczyszczalni i zbiorników bezodpływowych i ich okresowa kontrola w zakresie prawidłowego opróżniania, odprowadzania ścieków i wywozu osadów ściekowych,
- kontynuacja wsparcia finansowego dla mieszkańców gminy realizujących przydomowe, biologiczne oczyszczalnie ścieków na terenach nieskanalizowanych.

Obszary interwencji: Poprawa gospodarowania wodami, Gospodarka wodno-ściekowa

**Cele interwencji: Poprawa bezpieczeństwa zasobów wodnych
Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej**

Kierunki interwencji:

- 1. Zarządzanie zasobami wodnymi i ich racjonalne wykorzystanie**
- 2. Ochrona zasobów i poprawa stanu wód podziemnych i powierzchniowych**
- 3. Zapewnienie mieszkańcom dostaw wody dobrej jakości i odbioru ścieków**
- 4. Ochrona terenów zagrożonych podtopieniami i nagłymi wezbraniami**
- 5. Ochrona terenów zagrożonych podtopieniami w wyniku odbudowy zwierciadła wód podziemnych**

Tabela 11. Poprawa gospodarowania wodami, gospodarka wodno-ściekowa - Cel nadrzędny - Poprawa gospodarowania wodami, gospodarka wodno-ściekowa

Lp1	Kierunki działań	Działania	Jednostki realizujące	Rodzaj zadania	Uwagi - opis zadania	Typ zadania	Wykonanie
1	1. Zarządzanie zasobami wodnymi i ich racjonalne wykorzystanie	Minimalizacja strat wody w sieci wodociągowej	Dostawcy wody - Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji	Zadanie ciągłe	zadanie realizowane na bieżąco przez RPWiK w Chrzanowie	Kr	zadanie ciągłe wykonywane na bieżąco
		Budowa zbiorników retencyjnych na terenach gminnych Propagowanie wśród mieszkańców zasad prowadzenia retencji wód opadowych	Właściciele nieruchomości Gmina PGW WP	Zadanie okresowe	wykonanie zadania uzależnione od aktualnych potrzeb oraz wielkości zabezpieczonych środków finansowych w danym roku budżetowym	Wł/Kr	wykonano częściowo
2	2. Ochrona zasobów i poprawa stanu wód podziemnych i powierzchniowych	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach gdzie brak możliwości przyłączenia do sieci kanalizacyjnej	Właściciele nieruchomości Gmina	Zadanie ciągłe	wykonanie zadania uzależnione od spełnienia warunków technicznych realizacji inwestycji oraz wielkości posiadanych środków finansowych w danym roku budżetowym	Kr	zadanie ciągłe wykonywane na bieżąco
		Utrzymanie oraz poprawa stanu ekosystemów wodnych i od wody zależnych Działania w zakresie poprawy bioróżnorodności ekosystemów wodnych	Powiat Gmina Koła Wędkarskie	Zadanie ciągłe	wykonanie zadania uzależnione od aktualnych potrzeb oraz wielkości zabezpieczonych środków finansowych w danym roku budżetowym	Wł/Kr	zadanie ciągłe wykonywane na bieżąco
		Prowadzenie inwentaryzacji i kontroli opróżniania przydomowych zbiorników na nieczystości oraz osadników oczyszczalni przydomowych Kontrolowanie oczyszczalni ścieków komunalnych	Gmina WIOŚ	Zadanie ciągłe	działania wykonywane w ramach zadań własnych budżetowych	Wł/Kr	zadanie ciągłe wykonywane na bieżąco

Raport z realizacji w latach 2021 i 2022 „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 roku”

		Bieżąca konserwacja potoków, cieków i rowów odwadniających, renaturalizacja koryt potoków	Właściciele i zarządcy cieków, rowów Powiat Gmina	Zadanie okresowe	wykonanie zadania uzależnione od aktualnych potrzeb oraz wielkości zabezpieczonych środków finansowych w danym roku budżetowym	Wł/Kr	wykonano
		Prowadzenie monitoringu jakości wód powierzchniowych i podziemnych	WIOŚ w Krakowie PIB-PIG Warszawa	Zadanie okresowe	zadanie realizowane zgodnie z Programem państwowego monitoringu środowiska	Kr	wykonano
3	3. Zapewnienie mieszkańcom dostaw wody dobrej jakości i odbioru ścieków	Sukcesywna rozbudowa sieci wodociągowej i modernizacja wodociągów gminnych	Wodociągi Chrzanowskie	Zadanie okresowe	wykonanie zadania uzależnione od aktualnych potrzeb oraz wielkości zabezpieczonych środków finansowych w danym roku budżetowym	Kr	wykonano częściowo
		Rozbudowa sieci kanalizacyjnej na terenach wiejskich gminy, wyrównywanie dysproporcji pomiędzy długością sieci kanalizacyjnej i wodociągowej	Wodociągi Chrzanowskie	Zadanie okresowe	wykonanie zadania uzależnione od aktualnych potrzeb oraz wielkości zabezpieczonych środków finansowych w danym roku budżetowym	Kr	wykonano częściowo
4	4. Ochrona terenów zagrożonych podtopieniami i nagłymi wezbrzeniami	Odwodnienie dróg gminnych oraz utrzymanie drożności rowów i przepustów	Gmina	Zadanie okresowe	wykonanie zadania uzależnione od aktualnych potrzeb oraz wielkości zabezpieczonych środków finansowych w danym roku budżetowym	Wł	wykonano
5	5. Ochrona terenów zagrożonych podtopieniami w wyniku odbudowy zwierciadła wód podziemnych	Działania dla zabezpieczenia i zagospodarowania terenu, przeciwdziałanie wzrostowi poziomu wody w obrębie zagłębień bezodpływowych poprzez zagospodarowanie lub odprowadzenie nadmiaru wody do odbiorników powierzchniowych	Gmina Powiat Zarządca terenu	Zadanie okresowe	wykonanie zadania uzależnione od aktualnych potrzeb oraz wielkości zabezpieczonych środków finansowych w danym roku budżetowym	Wł/Kr	wykonano

4.5. Ochrona gleb i powierzchni ziemi

Jak wykazano w Programie ochrony środowiska, do najważniejszych czynników powodujących degradację gleb na terenie Gminy Chrzanów należy zaliczyć:

- historyczna oraz obecna działalność przemysłu (w tym górnictwa odkrywkowego i przeróbki kopalin - wapień, dolomity, rudy Zn-Pb),
- lokalne niecki osiadania i podtopienia terenu,
- masowe odłogowanie gruntów rolnych,
- zanieczyszczenia transgraniczne atmosfery,
- przemysłowe zanieczyszczenia gleb,
- urbanizację i osadnictwo - presja na odrolnienie gruntów.

Podstawowe działania interwencyjne w zakresie ochrony gleb i powierzchni ziemi związane z zapewnieniem skutecznej kontroli przestrzegania wymogów ochrony gleb oraz realizacją praktycznych zadań w zakresie rekultywacji terenów zdegradowanych i zdewastowanych. Ochronę gleb i powierzchni ziemi realizuje się poprzez (**10 zadań**):

- systematyczną kontrolę przez uprawnione służby poziomu zanieczyszczeń w glebach (głównie metali ciężkich i pH),
- opracowanie i wdrożenie programów edukacyjnych dotyczących ochrony powierzchni ziemi i gleb,
- identyfikację gruntów i nieużytków do planowanego zalesienia,
- uwzględnianie w gminnych planach zagospodarowania potrzeb ochrony gruntów rolnych na których występują gleby najwyższej klasy,
- zwiększanie lesistości zarówno w wyniku sztucznych zalesień jak i sukcesji naturalnej, oraz racjonalizacja użytkowania gruntów, zmniejszenie fragmentacji kompleksów leśnych,
- wprowadzanie do gospodarki leśnej zasad leśnictwa ekosystemowego, dynamiczna ochrona istniejącego zróżnicowania biologicznego wykorzystująca zarówno naturalne procesy genetyczne (adaptacja) jak i działania człowieka, ukierunkowane na zachowanie istniejącego zróżnicowania biologicznego, ukierunkowanie sztucznej selekcji również na cechy przystosowawcze do zmieniających się warunków klimatycznych,
- promowanie wśród mieszkańców działań ograniczających degradację i erozję gleb,
- likwidację punktowych źródeł zanieczyszczenia gleb (nielegalne wysypiska odpadów, nieszczelne szamba),
- kontrolę podmiotów gospodarczych w zakresie ich wpływu na zanieczyszczenie środowiska glebowego,
- rewitalizację terenów zdegradowanych,
- ochrona i rewitalizacja terenów zagrożonych w wyniku zjawisk poeksploatacyjnych,
- upowszechnienie zasad Dobrej Praktyki Rolniczej wśród rolników.

Obszar interwencji: Ochrona gleb i powierzchni terenu

Cel interwencji: Ochrona gleb przed zanieczyszczeniem i degradacją, ochrona powierzchni ziemi

Kierunki interwencji:

1. Rekultywacja i rewitalizacja terenów zdegradowanych i zdewastowanych

2. Ochrona gruntów rolnych

Tabela 12. Cel nadrzędny – Ochrona gleb przed zanieczyszczeniem i degradacją

Lp1	Kierunki działań	Działania	Jednostki realizujące	Rodzaj zadania	Uwagi - opis zadania	Typ	Wykonanie
1	1. Rekultywacja i rewitalizacja terenów zdegradowanych i zdewastowanych	Działania w zakresie rekultywacji, rewitalizacji i właściwego zagospodarowania terenów zdegradowanych i zdewastowanych	Gmina Właściciele i zarządcy nieruchomości, Powiat,	Zadanie okresowe	działania realizowane na bieżąco zgodnie z warunkami koncesji i wymogami przepisów ochrony środowiska	Wł/Kr	wykonano częściowo
		Monitoring stopnia zanieczyszczenia gleb na obszarach wokół obiektów przemysłowych oraz wokół zamkniętych składowisk odpadów	WIOŚ	Zadanie okresowe	zadanie realizowane zgodnie z Programem Państwowego Monitoringu Środowiska	Kr	wykonano częściowo
		Kontrola w zakresie wykonywania obowiązku rekultywacji gruntów	Powiat WIOŚ	Zadanie okresowe	działania wykonywane w ramach zadań własnych budżetowych	Kr	wykonano
2	2. Ochrona gruntów rolnych	Wykonanie okresowych badań jakości gleb zgodnie z art. 101d ust. Prawo ochr. środow. dla potrzeb planowania przestrzennego	Starosta	Zadanie okresowe	działania wykonywane w ramach zadań własnych budżetowych w zależności od potrzeb	Kr	wykonano częściowo
		Prowadzenie systemowych badań określających zanieczyszczenie gleb użytkowanych rolniczo w ramach krajowego monitoringu ekologicznego	WIOŚ IUNG Puławy	Zadanie okresowe	działania wykonywane w ramach zadań własnych budżetowych	Kr	nie wykonywano
		Kontrola podmiotów gospodarczych w zakresie ich wpływu na zanieczyszczenie gleb	WIOŚ	Zadanie ciągłe	działania wykonywane w ramach zadań własnych budżetowych	Kr	zadanie ciągle wykonywane na bieżąco
		Koordinowanie działań w zakresie upowszechniania Dobrych Praktyk Rolniczych oraz upraw ekologicznych - szkolenia dla rolników	Ośrodek Doradztwa Rolniczego (ODR)	Zadanie okresowe	działania wykonywane w ramach zadań własnych budżetowych	Kr	nie wykonywano

Raport z realizacji w latach 2021 i 2022 „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 roku”

	Wsparcie inwestycyjne gospodarstw oraz szkolenia i doradztwo technologiczne uwzględniające aspekty dostosowania produkcji rolnej do zwiększonego ryzyka klimatycznego i przeciwdziałania zmianom klimatu	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW)	Zadanie ciągłe	działania wykonywane w ramach zadań własnych budżetowych	Kr	zadanie ciągłe wykonywane na bieżąco
	Bieżąca likwidacja punktowych źródeł zanieczyszczenia gleb	Właściciele nieruchomości Gmina na terenach gminnych	Zadanie ciągłe	działania wykonywane w ramach zadań własnych budżetowych	Wł/Kr	zadanie ciągłe wykonywane na bieżąco
	Likwidacja nielegalnych wysypisk odpadów na terenach prywatnych i gminnych, wywóz odpadów zbieranych w ramach akcji ekologicznych	Właściciele nieruchomości Gmina	Zadanie ciągłe	działania wykonywane w ramach zadań własnych budżetowych	Wł/Kr	zadanie ciągłe wykonywane na bieżąco

4.6. Ochrona klimatu i poprawa jakości powietrza

Główne zdiagnozowane w programie ochrony środowiska zagrożenia i problemy w dziedzinie ochrony powietrza na terenie Gminy Chrzanów to:

- niska emisja której źródłem jest spalanie węgla kieleckiej jakości w małych kotłowniach lokalnych i w indywidualnych gospodarstwach domowych,
- wzrastające natężenie ruchu drogowego,
- napływ zanieczyszczeń z sąsiednich regionów (aglomeracja śląska, Oświęcim).

Działania prowadzące do rozwiązania powyższych problemów lub częściowego złagodzenia ich skutków to (**17 zadań**):

- ograniczanie niskiej emisji ze źródeł lokalnych oraz emisji ze źródeł komunikacyjnych,
- termomodernizacja budynków,
- wspieranie przedsięwzięć w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest,
- wdrożenie programu dofinansowania wymiany urządzeń grzewczych,
- kontrola palenisk w kotłowniach indywidualnych pod kątem spalania odpadów,
- wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne,
- wdrożenie gminnego Planu Gospodarki Niskoemisyjnej,
- propagowanie likwidacji lub modernizacji indywidualnych, małych kotłowni opalanych paliwem o niskiej jakości,
- promocja wykorzystania bardziej ekologicznych nośników ciepła niż węgiel,
- identyfikacja źródeł, promocja i zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii,
- modernizacja dróg, budowa obwodnic, budowa nowych tras rowerowych,
- wprowadzenie stałych punktów pomiaru stężenia zanieczyszczeń powietrza w ramach monitoringu na terenie gminy,
- edukacja społeczeństwa w zakresie ochrony powietrza, w tym konieczności oszczędności energii i stosowania odnawialnych źródeł energii, szkodliwości spalania odpadów,
- rozbudowa i konserwacja sieci gazowniczej.

Obszar interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza, adaptacja do zmian klimatu

Cel interwencji: Ochrona i poprawa jakości powietrza atmosferycznego poprzez ograniczenie emisji gazów i pyłów

Kierunki interwencji:

- 1. Identyfikacja i monitorowanie źródeł zanieczyszczenia powietrza**
- 2. Ograniczanie niskiej emisji, ograniczenie zużycia energii**
- 3. Ograniczanie emisji ze źródeł komunikacyjnych**
- 4. Ograniczanie emisji z zakładów przemysłowych**
- 5. Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii**

Tabela 13. Cel nadrzędny – **Ochrona klimatu i jakości powietrza, adaptacja do zmian klimatu - ochrona i poprawa jakości powietrza atmosferycznego poprzez ograniczenie emisji gazów i pyłów**

Lp1	Kierunek działań	Działania	Jednostki realizujące	Rodzaj zadania	Uwagi - opis działania	Typ	Wykonanie
1	1. Identyfikacja i monitorowanie źródeł zanieczyszczenia powietrza	Coroczna ocena jakości powietrza na podstawie prowadzonego monitoringu	WIOŚ	Zadanie okresowe	działania wykonywane na bieżąco w ramach zadań własnych statutowych WIOŚ (niewystarczająca ilość punktów monitoringu na terenie gminy)	Kr	wykonano
		Przedkładanie do Marszałka Województwa sprawozdań z realizacji działań ujętych w Programie ochrony powietrza	Starosta Burmistrz Gminy	Zadanie okresowe	działania wykonywane na bieżąco w ramach zadań własnych statutowych	Wł / Kr	wykonano
2	2. Ograniczanie niskiej emisji, ograniczenie zużycia energii	Instalowanie odnawialnych źródeł energii w obiektach gminnych oraz prywatnych	Właściciele i zarządcy nieruchomości Gmina	Zadanie okresowe	zadanie wykonywane corocznie przez Gminę Chrzanów w ramach posiadanych środków budżetowych oraz w ramach pozyskanych środków zewnętrznych, zadanie będzie kontynuowane w następnych latach	Wł / Kr	wykonano częściowo
		Wdrażanie Gminnego Planu Gospodarki Niskoemisyjnej	Gmina	Zadanie ciągłe	działania wykonywane na bieżąco w ramach zadań własnych statutowych	Wł	zadanie ciągle wykonywane na bieżąco
		Udzielanie wsparcia dla mieszkańców w zakresie usuwania, transportu i utylizacji wyrobów zawierających azbest	Gmina	Zadanie okresowe	zadanie wykonywane corocznie przez Gminę Chrzanów w ramach posiadanych środków budżetowych oraz w ramach pozyskanych środków zewnętrznych,	Wł / Kr	wykonano częściowo
		Ograniczanie zużycia energii poprzez wymianę źródeł oświetlenia ulicznego na energooszczędne	Gmina	Zadanie okresowe	zadanie wykonywane corocznie przez Gminę Chrzanów w ramach posiadanych środków budżetowych oraz w ramach pozyskanych środków zewnętrznych,	Wł	wykonano częściowo
		Realizacja Programu ograniczania niskiej emisji (PONE) Wspieranie finansowe osób fizycznych w zakresie zmiany sposobu ogrzewania na ekologiczne	Gmina	Zadanie ciągłe	zadanie wykonywane corocznie przez Gminę Chrzanów w ramach posiadanych środków budżetowych oraz w ramach pozyskanych środków zewnętrznych,	Wł / Kr	zadanie ciągle wykonywane na bieżąco

Raport z realizacji w latach 2021 i 2022 „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 roku”

		Termomodernizacja budynków Modernizacja ogrzewania w budynkach użyteczności publicznej	Właściciele i zarządcy nieruchomości Powiat Gmina	Zadanie okresowe	zadanie wykonywane corocznie przez zarządców budynków w ramach posiadanych środków budżetowych oraz w ramach pozyskanych środków zewnętrznych, zadanie będzie kontynuowane w następnych latach	Wł / Kr	wykonano częściowo
		Likwidacja spalania odpadów w kotłowniach domowych poprzez realizację działań kontrolnych zmierzających do eliminacji tego procederu	Gmina	Zadanie ciągle	zadanie wykonywane corocznie przez Gminę Chrzanów w ramach zadań etatowych	Wł	zadanie ciągle wykonywane na bieżąco
3	3. Ograniczenie emisji ze źródeł komunikacyjnych	Poprawa stanu nawierzchni dróg, dbałość o jakość i czystość dróg	Zarządcy dróg Gmina	Zadanie ciągle	zadania realizowane na bieżąco przez zarządców dróg	Wł / Kr	zadanie ciągle wykonywane na bieżąco
		Przedkładanie do Marszałka Województwa wyników przeprowadzanych pomiarów natężenia ruchu na odcinkach dróg zarządzanych przez starostów raz w roku	Powiatowy Zarząd Dróg (PZD)	Zadanie okresowe	zadania realizowane przez zarządców dróg	Kr	wykonano
		Budowa i rozbudowa tras rowerowych, wspieranie akcji promujących korzystanie z rowerów	Powiat Gmina	Zadanie okresowe	zadania realizowane przez zarządców dróg	Wł / Kr	wykonano częściowo
4	4. Ograniczenie emisji z zakładów przemysłowych	Kontrola dotrzymywania przez zakłady przemysłowe standardów emisyjnych	WIOŚ	Zadanie ciągle	zadanie wykonywane w ramach zadań statutowych WIOŚ	Kr	zadanie ciągle wykonywane na bieżąco
		Wydawanie pozwoleń na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza lub pozwoleń zintegrowanych z uwzględnieniem procesu kompensacji emisji na obszarach przekroczeń, przyjmowanie zgłoszeń instalacji mogących negatywnie oddziaływać na środowisko	Starosta Marszałek województwa	Zadanie ciągle	zadanie wykonywane w ramach zadań statutowych	Wł/Kr	zadanie ciągle wykonywane na bieżąco

Raport z realizacji w latach 2021 i 2022 „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 roku”

		Instalowanie nowych oraz poprawa sprawności obecnie funkcjonujących urządzeń do redukcji zanieczyszczeń	Prowadzący działalność gospodarczą	Zadanie okresowe	zadania realizowane przez właścicieli instalacji	Kr	wykonano
5	5. Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii	Rozpoznanie występowania i możliwości wykorzystania źródeł energii odnawialnej (m.in. energia słoneczna, biomasa, biogaz, pompy ciepła, zasoby wód geotermalnych) i zwiększenie udziału ich wykorzystania.	Jednostki naukowo-badawcze Właściciele i zarządcy nieruchomości Powiat Gmina	Zadanie okresowe	zadanie wykonywane doraźnie w miarę potrzeb	Wł / Kr	brak informacji w okresie raportowania
		Wdrażanie odnawialnych źródeł energii oraz technologii zwiększających efektywne wykorzystanie energii w firmach	Właściciele i zarządcy nieruchomości	Zadanie ciągłe	zadania realizowane przez właścicieli	Kr	zadanie ciągle wykonywane na bieżąco

4.7. Ochrona przed hałasem

Główne problemy w zakresie oddziaływania hałasu na terenie Gminy Chrzanów wskazane w aktualnym programie ochrony środowiska związane są z następującymi zjawiskami:

- Niekorzystne rozszerzanie się terenów zagrożonych hałasem związanym z eksploatacją dróg. Znaczny wzrost ruchu pojazdów, w tym całodobowego ruchu samochodów ciężarowych, powoduje zwiększenie liczby osób narażonych na ponadnormatywne oddziaływanie hałasu związanego z eksploatacją dróg (DK 79, A4. Na obszarach zagrożonych hałasem drogowym należy obligować zarządców dróg do wypełniania obowiązków dotyczących eliminacji uciążliwości akustycznych poprzez realizację infrastruktury przeciwhałasowej (dotyczyć to będzie przede wszystkim dróg i ulic objętych modernizacją lub rozbudową), budowę obwodnic wyprowadzających ruch pojazdów z centrów miejscowości oraz ewentualne rozważenie możliwości budowy nowych alternatywnych dróg.
- Działalność zakładów produkcyjnych. Zagrożenie hałasem przemysłowym stanowi mniejszy problem, niż zagrożenie hałasem drogowym. Nadmierna emisja hałasu związanego z działalnością zakładów produkcyjnych, winna być ograniczana przez zakłady produkcyjne np. poprzez stosowanie zabezpieczeń akustycznych na urządzeniach powodujących hałas lub poprawę izolacyjności akustycznej budynków, w których prowadzona jest działalność produkcyjna (w ramach modernizacji lub zmiany profilu produkcyjnego).

Uzyskanie miarodajnych informacji o poziomie hałasu oraz osiągnięcie poprawy klimatu akustycznego w gminie poprzez obniżenie poziomu hałasu, wymaga realizacji następujących działań pozainwestycyjnych (**5 zadań**):

- okresowe wykonywanie pomiarów hałasu wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych,
- opracowanie mapy akustycznej miasta,
- stworzenie bazy danych o obiektach przemysłowych i usługowych stwarzających zagrożenie akustyczne dla mieszkańców i środowiska,
- wykonanie analiz studialnych w celu optymalizacji organizacji ruchu drogowego w gminie,
- opracowanie programów edukacyjnych dotyczących ochrony przed hałasem,
- kontrolowanie podmiotów gospodarczych w zakresie ich wpływu na środowisko akustyczne.

Do głównych działań inwestycyjnych warunkujących osiągnięcie zakładanego celu ekologicznego w zakresie ograniczenia hałasu należą:

- kontynuacja modernizacji i przebudowy dróg, budowa obwodnic,
- utworzenie terenów zieleni izolacyjnej wokół obiektów uciążliwych dla środowiska,
- budowa ekranów izolacyjnych przez zarządców dróg,
- budowa systemu monitorowania hałasu drogowego,
- zwiększenie skuteczności egzekwowania ograniczeń prędkości pojazdów,
- wykonywanie nawierzchni dróg w technologii ograniczającej emisję hałasu do środowiska.
-

Obszar interwencji: Przeciwdziałanie zagrożeniu hałasem

Cel interwencji: Ograniczanie uciążliwości hałasu komunikacyjnego i z działalności gospodarczej

Kierunki interwencji:

- 1. Ograniczanie hałasu komunikacyjnego**
- 2. Ograniczanie hałasu z działalności gospodarczej**

Tabela 14. Cele, kierunki interwencji oraz zadania - Przeciwdziałanie zagrożeniu hałasem

Lp1	Kierunek działań	Działania	Jednostki realizujące	Rodzaj zadania	Uwagi- opis zadania	Typ zadania	Wykonanie
1	1. Ograniczanie hałasu komunikacyjnego	Prowadzenie pomiarów poziomów hałasu w środowisku dla drogi krajowej i dróg powiatowych na terenie gminy	Zarządcy dróg WIOŚ	Zadanie okresowe	zadanie realizowane ustawowo	Kr	wykonano częściowo
		Poprawa stanu nawierzchni dróg krajowych, powiatowych i gminnych, prowadzenie nasadzeń zieleni izolacyjnej	Zarządcy dróg Gmina	Zadanie ciągle	zadania realizowane na bieżąco przez zarządców dróg	Wł/Kr	zadanie ciągle wykonywane na bieżąco
		Modernizacja i przebudowa dróg, budowa obwodnic miasta	Zarządcy dróg Gmina	Zadanie okresowe	zadania planowe realizowane przez zarządców dróg w porozumieniu z gminą w ramach posiadanych środków	Wł/Kr	wykonano częściowo
2	2. Ograniczanie hałasu z działalności gospodarczej	Kontrola zakładów przemysłowych w zakresie emisji hałasu	Powiat WIOŚ	Zadanie ciągle	zadanie wykonywane corocznie w ramach zadań statutowych kontroli planowanych i interwencyjnych	Kr	zadanie ciągle wykonywane na bieżąco
		Podejmowanie przedsięwzięć organizacyjnych i technicznych w celu ograniczenia emisji hałasu przemysłowego	Przedsiębiorcy	Zadanie ciągle	zadanie realizowane przez przedsiębiorców	Kr	zadanie ciągle wykonywane na bieżąco

4.8. Ochrona przed polami elektromagnetycznymi

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska, ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej poziomów dopuszczalnych lub na tych poziomach, a także przez zmniejszenie poziomów tych pól do wartości dopuszczalnych, w przypadku ich przekroczenia. Prawo ochrony środowiska określa obowiązki związane z ocenami i pomiarami poziomów pól elektromagnetycznych na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową oraz w miejscach dostępnych dla ludności. Art. 123 w. wym. ustawy, nakłada na organy kontrolne WIOŚ obowiązek badania poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Zasady monitoringu reguluje rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów w środowisku (Dz. U. z 2007 r. Nr 221, poz. 1645). Z programu ochrony środowiska na lata 2021-2028 wynika, że źródła pól elektromagnetycznych na terenie Gminy Chrzanów nie stanowią aktualnie zagrożenia promieniowaniem. Istnieje jednak potencjalna możliwość wystąpienia zwiększonej emisji promieniowania elektromagnetycznego w wyniku:

- ciągłego wzrostu zapotrzebowania na usługi radiokomunikacyjne,
- rozwoju systemów telefonii komórkowych (budowa nowych masztów przekaźnikowych bazowych stacji telefonii komórkowej),
- rozwoju systemów zasilania elektroenergetycznego.

Zidentyfikowane problemy ekologiczne:

- zbyt mała ilość punktów monitorowania wielkości promieniowania niejonizującego w gminie,
- lokalizowanie obiektów emitujących promieniowanie niejonizujące w pobliżu zabudowy,
- intensywny rozwój systemów telefonii mobilnej.

Obszar interwencji: Pola elektromagnetyczne (5 zadań)

Cel interwencji: Kontrola i ograniczanie emisji promieniowania elektromagnetycznego

Kierunki interwencji:

1. Ocena oddziaływania pól elektromagnetycznych

2. Ochrona przed polami elektromagnetycznymi

Tabela 15. Pola elektromagnetyczne - Cel nadrzędny – Kontrola i ograniczenie emisji promieniowania niejonizującego

Lp1	Kierunek działań	Działania	Jednostki realizujące	Rodzaj zadania	Uwagi - opis zadania	Typ zadania	Wykonanie
1	1. Ocena oddziaływania pól elektromagnetycznych	Dokonywanie oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku i obserwacji ich zmian	WIOŚ	Zadanie okresowe	zadanie wykonywane przez WIOŚ w ramach zadań własnych statutowych	Kr	wykonano
		Gromadzenie i analiza danych nt. instalacji emitujących pola elektromagnetyczne wymagających zgłoszeń	Starosta Marszałek Województwa	Zadanie ciągłe	zadanie wykonywane w ramach zadań własnych statutowych	Kr	zadanie ciągle wykonywane na bieżąco
		Prowadzenie rejestru zawierającego informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych	WIOŚ	Zadanie ciągłe	zadanie wykonywane przez WIOŚ w ramach zadań własnych statutowych	Kr	zadanie ciągle wykonywane na bieżąco
2	2. Ochrona przed polami elektromagnetycznymi	Przyjmowanie zgłoszeń instalacji emitujących pola elektromagnetyczne (w tym stacji bazowych telefonii komórkowej)	Starosta	Zadanie ciągłe	zadanie wykonywane w ramach zadań własnych statutowych	Kr	zadanie ciągle wykonywane na bieżąco
		Modernizacja istniejących sieci elektroenergetycznych i stacji transformatorowych	Zakład Energetyczny	Zadanie ciągłe	zadanie wykonywane w ramach zadań własnych	Kr	zadanie ciągle wykonywane na bieżąco

4.9. Przeciwdziałanie poważnym awariom i ograniczanie skutków nadzwyczajnych zagrożeń środowiska

Zagrożenie poważną awarią na terenie gminy może wynikać głównie z następujących przyczyn:

- awaria transportowa drogową i kolejową przy przewożeniu materiałów niebezpiecznych,
- awaria przemysłowa (pożar, wyciek substancji niebezpiecznych),
- lokalizacja w gminie zakładów produkcyjnych mogących być potencjalnym źródłem poważnej awarii,
- brak odpowiednio przystosowanych dróg do bezpiecznego przewozu materiałów niebezpiecznych,
- poważne awarie przemysłowe należą do grupy zdarzeń losowych szczególnie trudnych do przewidzenia,
- brak wystarczającej edukacji społeczeństwa w zakresie postępowania w przypadku zaistnienia poważnej awarii przemysłowej,
- brak w pełni sprawnych mechanizmów monitoringu i nadzorowania obiektów produkcyjnych i magazynowych.

Oprócz awarii przemysłowych na terenie gminy możliwe jest również wystąpienie innych nadzwyczajnych zagrożeń mających swoją genezę w zjawiskach przyrodniczych związanych ze zmianami klimatu oraz zjawiskami geodynamicznymi. Zagrożenia takie są monitorowane przez powołane do tego służby krajowe które są w bezpośrednim kontakcie z powiatowymi i gminnymi organami zarządzania kryzysowego. Niektórych zagrożeń nie można jednak łatwo przewidzieć (m.in. nagłe pożary lasów, wstrząsy tektoniczne, nagłe wezbrania potoków). Można jedynie w sprawny sposób szybko powiadomić mieszkańców o wystąpieniu większości z tych zjawisk za pomocą systemów wczesnego ostrzegania. Do naturalnych nadzwyczajnych zagrożeń środowiska na terenie Gminy Chrzanów można zaliczyć:

- możliwość wystąpienia pożarów lasów i łąk na terenach nieużytków,
- możliwość lokalnych podtopień w obniżeniach terenowych oraz lokalne uszkodzenia dróg i mostów w wyniku fali wezbraniowej podczas nawalnych deszczy,
- wystąpienie słabych wstrząsów górotworu w następstwie podziemnej eksploatacji węgla kamiennego,
- wystąpienie awarii energetycznej związanej z ekstremalnymi zjawiskami meteorologicznymi.

Zidentyfikowane główne problemy ekologiczne:

- istniejące zakłady przemysłowe wykorzystujące materiały palne i chemiczne,
- drogowy transport substancji niebezpiecznych,
- transport materiałów niebezpiecznych - głównie paliw i chemikaliów na trasie kolejowej Chrzanów - Oświęcim,
- lokalne niecki osiadania z możliwością wystąpienia podtopień,
- odczuwalne na powierzchni efekty występowania słabych wstrząsów górotworu w następstwie podziemnej eksploatacji węgla kamiennego,
- lokalne awarie energetyczne spowodowane ekstremalnymi zjawiskami meteorologicznymi,
- braki w zakresie edukacji społeczeństwa odnośnie postępowania na wypadek zaistnienia poważnej awarii.

Na terenie gminy okresowo są odczuwalne wstrząsy górotworu spowodowane podziemną eksploatacją złoża węgla kamiennego przez ZG Janina w Libiążu i ZG Sobieski w Jaworznie. Szczególnie silne wstrząsy miały miejsce pod koniec 2022 r.. Taka sytuacja była podstawą do przeprowadzenia kontroli sposobu wydobywania złoża węgla kamiennego oraz zapobiegania szkodom górniczym (źródło - Raport o stanie gminy Chrzanów za 2022r., maj 2023 - opracowanie UM w Chrzanowie). Jak wynika z informacji uzyskanej od TAURON Wydobywanie S.A. zarejestrowane w 2021 r. i 2022 r. przyspieszenia drgań gruntu generalnie kwalifikowały się do 0 i 1 stopnia intensywności według podanej przez Główny Instytut Górnictwa skali GSIS-2017 i oznaczają drgania nieszkodliwe dla

wszystkich elementów konstrukcyjnych i niekonstrukcyjnych budynków. W wyniku przeprowadzanych kontroli nałożone zostały na kopalnię nakazy zobowiązujące kopalnię m.in. do ograniczenia dobowego postępu ściany 709 (z pierwotnych 8 m/dobę ostatecznie ograniczono dobowy postęp do 3,5 m/dobę).

Obszar interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami i nadzwyczajne zagrożenia środowiska (9 zadań)

Cel interwencji: Ograniczanie skutków awarii przemysłowych i nadzwyczajnych zagrożeń środowiska

Kierunki interwencji:

1. Działania profilaktyczne i kontrolne

2. Działania zmierzające do zmniejszenia zagrożenia w przypadku wystąpienia awarii

Tabela 16. Zagrożenia poważnymi awariami i nadzwyczajne zagrożenia środowiska - Cel nadrzędny – Ograniczanie skutków awarii przemysłowych i nadzwyczajnych zagrożeń środowiska

LP1	Kierunki działań	Działania	Jednostki realizujące	Rodzaj zadania	Uwagi - opis zadania	Typ	Wykonanie
1	1. Działania profilaktyczne i kontrolne	Systematyczna kontrola przedsiębiorstw posiadających substancje niebezpieczne	Komenda Państwowej Straży Pożarnej (PSP)	Zadanie okresowe	zadanie wykonywane w ramach zadań własnych statutowych	Kr	wykonano
		Prowadzenie ewidencji źródeł poważnych awarii przemysłowych	WIOŚ PSP	Zadanie ciągłe	zadanie wykonywane w ramach zadań własnych statutowych	Kr	zadanie ciągle wykonywane na bieżąco
		Aktualizacja tras optymalnego przewozu substancji niebezpiecznych, budowa parkingów dla pojazdów przewożących substancje niebezpieczne	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego	Zadanie ciągłe	zadanie wykonywane w miarę potrzeb	Kr	zadanie ciągle wykonywane na bieżąco
		Doskonalenie technologii produkcji w celu ograniczenia ryzyka wystąpienia poważnej awarii	Przedsiębiorcy	Zadanie ciągłe	zadanie wykonywane w miarę potrzeb dla dostosowania do wymogów prawa	Kr	zadanie ciągle wykonywane na bieżąco
		Kontrola przestrzegania europejskiej umowy „ADR” o przewozie substancji i materiałów niebezpiecznych	Inspekcja Transportu Drogowego (ITD)	Zadanie ciągłe	zadanie wykonywane w ramach zadań własnych statutowych	Kr	zadanie ciągle wykonywane na bieżąco
2	2. Działania zmierzające do zmniejszenia zagrożenia w przypadku wystąpienia awarii	Stałe podnoszenie sprawności systemu zarządzania i reagowania kryzysowego	Starosta Powiatu Gmina Komenda Powiatowa PSP	Zadanie ciągłe	zadanie wykonywane w ramach zadań własnych etatowych i statutowych	Wł / Kr	zadanie ciągle wykonywane na bieżąco
		Informowanie społeczeństwa o zagrożeniach powstałych w wyniku poważnej awarii przemysłowej z udziałem materiałów niebezpiecznych	WIOŚ PSP Starosta Powiatu	Zadanie ciągłe	zadanie wykonywane w ramach zadań własnych etatowych bez konieczności poniesienia dodatkowych kosztów	Kr	zadanie ciągle wykonywane na bieżąco

Raport z realizacji w latach 2021 i 2022 „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 roku”

		Prowadzenie akcji informacyjno - edukacyjnych dla społeczeństwa dotyczących zasad postępowania na wypadek zaistnienia poważnej awarii	Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej	Zadanie okresowe	zadanie wykonywane w ramach zadań własnych statutowych	Kr	zadanie okresowe
		Utrzymywanie w gotowości służb ratowniczych na wypadek zaistnienia poważnej awarii	Powiat Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej	Zadanie ciągle	zadanie wykonywane w ramach zadań własnych statutowych	Kr	zadanie ciągle wykonywane na bieżąco

4.10. Działania w zakresie gospodarowania odpadami

Podstawowym celem rozwijania systemów gospodarki odpadami jest ograniczenie ilości powstających odpadów poprzez położenie nacisku na zapobieganie powstawaniu odpadów i na ponowne ich użycie, jak również maksymalizację odzysku, szczególnie recyklingu takich materiałów jak: szkło, metale, tworzywa sztuczne oraz papier i tektura.

Powyższe działania przyczynią się do ograniczenia ilości odpadów unieszkodliwianych na składowiskach poprzez składowanie, oraz pozwolą na osiągnięcie celów założonych w polityce ekologicznej państwa i wymagań zawartych w podpisanym przez Polskę Traktacie Akcesyjnym UE.

Gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie Gminy Chrzanów na mocy nowych uregulowań prawnych, realizuje Związek Międzygminny Gospodarka Komunalna (MZGK) w Chrzanowie. Jednym z podstawowych celów nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi w Polsce, jest osiągnięcie odpowiednich poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska oraz zwiększenie poziomu recyklingu i odzysku odpadów zebranych selektywnie. W ramach prowadzonej gospodarki odpadami komunalnymi, MZGK zobowiązany jest również do prowadzenia edukacji ekologicznej społeczeństwa w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi, w tym z odpadami niebezpiecznymi w gospodarstwach domowych. Jednym z ważnych elementów gospodarki odpadami innymi niż komunalne, jest udział Urzędu Miejskiego w Chrzanowie w sukcesywnym usuwaniu wyrobów zawierających azbest z obiektów budowlanych z terenu gminy (głównie zniszczonych pokryć dachowych).

Zidentyfikowane problemy ekologiczne:

- zbyt niski poziom świadomości ekologicznej społeczeństwa odnośnie postępowania z odpadami w gospodarstwach domowych,
- wprowadzenie nowego systemu gospodarowania odpadami nie zlikwidowało całkowicie problemu „dzikich” wysypisk,
- brak skutecznego nadzoru nad podmiotami gospodarczymi w zakresie prowadzonej przez nie gospodarki odpadami komunalnymi,
- brak wystarczającej liczby PSZOK na terenie gminy.

Obszar interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów (7 zadań)

Cel interwencji: Minimalizacja wytwarzania odpadów, rozwój systemów selektywnego zbierania i odzysku odpadów

Kierunki interwencji:

- 1. Zapobieganie powstawaniu odpadów**
- 2. Rozwój systemów selektywnego zbierania i odzysku odpadów**
- 3. Usuwanie odpadów niebezpiecznych zawierających azbest**
- 4. Działania kontrolne w gospodarce odpadami, eliminowanie nielegalnych wysypisk odpadów**

Tabela 17. **Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów - Cel nadrzędny - Minimalizacja wytwarzania odpadów, rozwój systemów selektywnego zbierania i odzysku odpadów**

Lp1	Kierunki działań	Działania	Jednostki realizujące	Rodzaj zadania	Uwagi - opis zadania	Typ	Wykonanie
1	1. Zapobieganie powstawaniu odpadów	Edukacja ekologiczna społeczeństwa w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi (w tym odpadami niebezpiecznymi)	Gmina Związek Międzygminny	Zadanie ciągłe	zadanie prowadzone na bieżąco z wykorzystaniem różnych form informowania społeczeństwa co do zasad postępowania z odpadami	Wł/Kr	zadanie ciągle wykonywane na bieżąco
2	2. Rozwój systemów selektywnego zbierania i odzysku odpadów	Rozwój systemów selektywnego zbierania odpadów komunalnych, w tym zbierania surowców wtórnych - rozbudowa systemu o nowy stacjonarny PSZOK	Gmina Związek Międzygminny	Zadanie okresowe	zadanie prowadzone na bieżąco w miarę potrzeb	Wł/Kr	wykonano
		Zapewnienie prawidłowej gospodarki odpadami niebezpiecznymi z sektora komunalnego	Gmina Związek Międzygminny	Zadanie okresowe	zadanie prowadzone na bieżąco	Wł/Kr	wykonano
		Udział w tworzeniu systemów regionalnych instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych	Gmina Związek Międzygminny	Zadanie okresowe	zadanie prowadzone na bieżąco	Wł/Kr	wykonano
3	3. Usuwanie odpadów niebezpiecznych zawierających azbest	Udzielanie wsparcia dla mieszkańców w zakresie usuwania, transportu i utylizacji wyrobów zawierających azbest	Gmina Właściciele posesji	Zadanie okresowe	zadanie realizowane jest na bieżąco w ramach posiadanych środków finansowych realizacja do roku 2032	Wł/Kr	wykonano częściowo
	4. Działania kontrolne w gospodarce odpadami, eliminowanie nielegalnych wysypisk odpadów	Likwidowanie nielegalnych wysypisk odpadów	Gmina na terenach gminnych Właściciele terenów	Zadanie ciągłe	zadanie realizowane na bieżąco w miarę zgłaszania potrzeb	Wł/Kr	zadanie ciągle wykonywane na bieżąco
		Nadzór nad gospodarką odpadami z sektora gospodarczego	WIOŚ Starosta Chrzanowski	Zadanie ciągłe	zadanie wykonywane w ramach zadań własnych etatowych bez konieczności poniesienia dodatkowych kosztów	Kr	zadanie ciągle wykonywane na bieżąco

5. MONITORING SKUTKÓW REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

Nadzór nad realizacją programu oznacza w praktyce określenie zasad zarządzania nim wraz z ustaleniem zasad monitorowania skutków jego realizacji. Program ochrony środowiska jest dokumentem o charakterze strategicznym, doradczym (nie posiada mocy prawnej jak inne strategie). Stanowi jednak ważny instrument wspomagający realizację prawa miejscowego, pozostając w ścisłym związku z planami zagospodarowania przestrzennego gminy, decyzjami o warunkach zabudowy i zagospodarowania oraz decyzjami związanymi z realizacją przedsięwzięć w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, rozwojem terenów zielonych. Z punktu widzenia pełnionej roli w realizacji programu ochrony środowiska, można wyodrębnić następujące grupy uczestniczących w nim podmiotów:

- podmioty uczestniczące w organizacji i zarządzaniu programem (głównie gmina),
- podmioty realizujące zadania programu, w tym instytucje finansujące,
- podmioty kontrolujące przebieg realizacji i efekty programu,
- mieszkańcy gminy jako główny podmiot odbierający wyniki działań programu.

Główna odpowiedzialność za realizację programu ochrony środowiska spoczywa na organie wykonawczym gminy, który przedstawia Radzie Miejskiej w Chrzanowie raporty z wykonania programu w cyklach dwuletnich. Gmina współdziała z organami administracji rządowej i samorządowej szczebla powiatowego oraz wojewódzkiego, ponadto współdziała z instytucjami administracji rządowej, w dyspozycji których znajdują się instrumenty kontroli i monitoringu. Instytucje te kontrolują respektowanie prawa, prowadzą monitoring stanu środowiska (WIOŚ, PIG-PIB). W obowiązującym w latach sprawozdawczych 2021-2022 Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów, zostały dla części parametrów określone liczbowe wskaźniki postępów i skutków realizacji programu.

Poniżej przedstawiono dostępne w czasie przygotowania raportu wskaźniki mówiące o zmianach w środowisku i realizacji działań określonych w programie. Przedstawione wskaźniki zostały zestawione w oparciu o dane pozyskane z materiałów udostępnionych głównie przez Urząd Miejski w Chrzanowie, opublikowanych przez GUS, WIOŚ oraz na uzyskanych na podstawie analiz własnych.

Tabela 18. Wskaźniki monitorowania realizacji programu ochrony środowiska dla Gminy Chrzanów

Lp.	Mierniki stanu środowiska/ zmiany presji na środowisko	Stan na rok 2021	Stan na rok 2022	Kierunek zmian wskaźnika
		parametr	parametr	+ pozytywny - negatywny 0 brak istotnych zmian
1.	Zmniejszenie ładunków zanieczyszczeń wprowadzanych do wód powierzchniowych: <ul style="list-style-type: none"> - stan jakości jednolitych części wód powierzchniowych (jcw) w punktach monitoringowych, - % gospodarstw obsługiwanych przez kanalizację 	stan ekologiczny jcw - zły,	stan ekologiczny jcw - zły,	0
		stan chemiczny jcw - dobry,	stan chemiczny jcw - dobry,	+
		ocena spełnienia wym. dla obsz. chronionych - nie spełnione	ocena spełnienia wym. dla obsz. chronionych - nie spełnione	0
		stan og. jcw - zły,	stan og. jcw - zły,	0
		% gospodarstw objętych zbiorową kanalizacją 87%,	% gospodarstw objętych zbiorową kanalizacją 87,9%,	+

2.	Zmniejszenie ładunków zanieczyszczeń wprowadzanych do wód podziemnych: <ul style="list-style-type: none"> - jakość wód podziemnych w punktach monitoringu, - liczba dotacji do budowy przydomowych oczyszczalni ścieków 	GZWP 452 - klasa jakości II (wzrastające zagrożenie zanieczyszczeniem siarczanami)	GZWP 452 - klasa jakości II (wzrastające zagrożenie zanieczyszczeniem siarczanami)	+
		12 dotacji	11 dotacji	
3.	Ochrona zasobów wodnych: - liczba dotacji na gromadzenie wód opadowych i roztopowych „Złap Deszczówkę”	14 dotacji	31 dotacji	+
4.	Wzrost jakości wody pitnej: <ul style="list-style-type: none"> - % ludności objętych zbiorowym zaopatrzeniem w wodę, - wyniki badań jakości wody pitnej w sieci rozdzielczej 	zbiorowe zaopatrzenie w wodę 99,9%,	zbiorowe zaopatrzenie w wodę 99,9%,	0
		jakość wody w sieci rozdz. - dobra	jakość wody w sieci rozdz. - dobra	0
5.	Zmniejszenie ilości zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza: <ul style="list-style-type: none"> - klasyfikacja strefy dla kryterium ochrony zdrowia, - klasyfikacja strefy dla kryterium ochrony roślin, - liczba dotacji do wymiany źródeł ogrzewania na bardziej ekologiczne 	strefa małopolska klasa C - ochrona zdrowia	strefa małopolska klasa C - ochrona zdrowia	0
		klasa D2 - ochrona roślin	klasa D2 - ochrona roślin	0
		259 dotacji	223 dotacje	+
6.	Ochrona powierzchni ziemi i jakość gleb <ul style="list-style-type: none"> - pow. niezrekultywowanych terenów składowania odpadów 	0	0	0
7.	Ochrona przyrody i krajobrazu: <ul style="list-style-type: none"> - powierzchnia terenów objętych ochroną prawną, - liczba pomników przyrody, - wskaźnik lesistości gminy, 	pow. terenów obj. ochr. prawną -644 ha	pow. terenów obj. ochr. prawną -644 ha	0
		lesistość – 34 %	lesistość – 34 %	0
		pomniki przyrody - 47	pomniki przyrody - 47	0
8.	Promieniowanie elektromagnetyczne niejonizujące: <ul style="list-style-type: none"> - liczba obszarów o przekroczonych wartościach dopuszczalnych 	brak przekroczeń	brak przekroczeń	0

9.	Gospodarowanie odpadami: – całkowita masa odpadów komunalnych odebranych na terenie gminy, – osiągnięty poziom ograniczania składowania odpadów ulegających biodegradacji kierowanych do składowania – ilość usuniętych odpadów azbestowych,	-odpady kom. ogółem - 17 952,89 Mg	-odpady kom. ogółem - 15 794,94 Mg	+
		osiągnięty poziom ograniczania masy odpadów ulegających biodegradacji kierowanych do składowania: 4%	osiągnięty poziom ograniczania masy odpadów ulegających biodegradacji kierowanych do składowania: 4,51%	+
		-ilość usuniętych odpadów azbestowych 227,06 Mg	-ilość usuniętych odpadów azbestowych 219,40 Mg	+
10.	Wielkość nakładów na realizację zadań ochrony środowiska (źródło - Baza danych lokalnych GUS)	11 217 940,68 zł	12 135 619,30 zł	+

Lista przyjętych wskaźników jest listą otwartą i może a nawet powinna być modyfikowana w przypadku pojawienia się nowych istotnych mierników nie uwzględnionych wcześniej. Proponuje się kontynuowanie analizy poziomu mierników ilościowych odnoszących się do jakości środowiska w odstępach dwóch lat, w celu uchwycenia szybkości przeobrażeń środowiska. Wskaźniki powinny być szerzej analizowane podczas sporządzania raportów z wykonania programu ochrony środowiska. Bezpośrednim wskaźnikiem zaawansowania realizacji zadań przedstawionych w programie ochrony środowiska będzie wysokość ponoszonych nakładów finansowych. Uzyskane efekty rzeczowe, zweryfikowane przez ocenę stanu jakości i dotrzymywania norm środowiskowych, dokonaną w ramach systemu monitoringu, ilustrować będą stopień zaawansowania realizacji programu i umożliwić dokonywanie na bieżąco niezbędnych korekt w tym dokumencie.

6. OCENA ROZBIEŻNOŚCI POMIĘDZY PRZYJĘTYMI ZADANIAMI A ICH WYKONANIEM W LATACH 2021-2022

Przyjęte w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów cele, priorytety i zadania, realizowane w latach 2021-2022, były zgodne z kierunkami Polityki Ekologicznej Państwa - stanowiły przełożenie celów Polityki Ekologicznej Państwa na szczebel gminy. Wykonanie zadań przyjętego Programu w miarę jego realizacji stwarza niekiedy problemy, tak natury finansowej (trudność w pozyskaniu środków finansowych) jak i inne (np. zmieniające się potrzeby bieżące mieszkańców, czynniki zewnętrzne, zmiana ustawodawstwa).

Znaczna część zadań zawartych w Programie wpisuje się w oczekiwania mieszkańców Gminy Chrzanów dla których szczególnie ważne są kierunki działań których efekty są odczuwalne bezpośrednio - głównie zmniejszenie uciążliwości hałasu komunikacyjnego, poprawa jakości powietrza, poprawa jakości wody. Z analizy przyjętych w Programie zadań (realizowanych w większości przez jednostki gminne oraz instytucje i podmioty gospodarcze z terenu gminy), wynika że:

1. Zostały zrealizowane (bądź są sukcesywnie na bieżąco realizowane) najważniejsze zadania programu w zakresie:

- ochrony przed hałasem,
- ograniczenia zanieczyszczenia powietrza,
- gospodarki odpadami,
- gospodarki wodno-ściekowej
- edukacji ekologicznej.

2. Zadania niezrealizowane stanowią znikomy odsetek w całości zadań planowanych na lata 2021-2022 który wynosi poniżej 5%. (4 zadania w tym jedno gminne). Częściowo zrealizowano ok. 17%

zadań w liczbie 14. Powodem braku realizacji niektórych zadań oraz częściowego wykonania niektórych zadań są:

- brak konieczności wykonania w okresie raportowania (1 zadanie gminne),
- braki środków finansowych na realizację zadań w okresie raportowania,
- przesunięcie terminu realizacji całości lub części zadania na kolejne lata,
- zmiana priorytetów wykonawczych w realizacji zadań,
- zmiana wynikająca z bieżącej oceny sytuacji i potrzeb na terenie gminy.

Rozbieżności powstałe w związku z powyższym, nie są jednak kluczowe dla realizacji najważniejszych celów programu. Z uzyskanych informacji wynika że realizacja głównych celów strategicznych programu zmierzających do poprawy jakości wszystkich komponentów środowiska w okresie raportowanym była prowadzona prawidłowo, przy wykorzystaniu całości dostępnych dla wykonawcy instrumentów prawnych i finansowych. Wykazane powyżej rozbieżności powinny być jednak uwzględnione przy opracowaniu nowego programu ochrony środowiska.

7. PODSUMOWANIE I WNIOSKI KOŃCOWE

Analiza stanu środowiska na terenie Gminy Chrzanów, analiza zrealizowanych w latach 2021-2022 zadań jak również analiza potrzeb gminy na najbliższe lata (do roku 2024), pozwala podjąć wnioski, że w dalszym ciągu do najistotniejszych problemów na obszarze Gminy Chrzanów w dziedzinie ochrony środowiska należy zaliczyć:

- zły ogólny stan jakości wód powierzchniowych (w zlewni rzeki Chechło),
- wzrastające zagrożenie triasowych ujęć wód podziemnych w wyniku zatapiania wyrobisk zamkniętych kopalń (realne zagrożenie dla triasowego GZWP 452),
- wzrastające zagrożenie hałasem komunikacyjnym (A4, DK79, drogi powiatowe),
- utrzymującą się dysproporcję pomiędzy długością sieci wodociągowej i kanalizacyjnej (na terenach zabudowy jednorodzinnej),
- lokalną „niską emisję” zanieczyszczeń z kotłowni indywidualnych,
- napływ emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych z aglomeracji sąsiednich,
- potencjalne zagrożenia i niedogodności związane z podziemną eksploatacją złóż węgla kamiennego.

Wydział Gospodarki Komunalnej Urzędu Miejskiego w Chrzanowie jako jednostka powołana do realizacji i nadzoru zadań zapisanych w Programie ochrony środowiska, realizował w latach 2021-2022 zadania wyznaczone w programie jak również wszelkie zadania wynikające z ustawy Prawo Ochrony Środowiska i ustaw pokrewnych.

W latach 2021-2022 realizowano zarówno zadania w ramach statutowego zakresu obowiązków i uprawnień wynikających z w/wym. aktów prawnych jak również sprawowano nadzór nad zadaniami finansowymi ze środków budżetowych gminnych, realizowanymi przez inne podmioty. W ramach dostępnych środków, którymi dysponowała gmina realizowano cały szereg zadań wymienionych szczegółowo w rozdz. 3 niniejszego raportu.

Poszczególne zadania programu w latach 2021-2022 zostały zrealizowane w stopniu wynikającym z dostępnych środków na ochronę środowiska w gminie. Należy podkreślić fakt że nie odnotowano (badania GIOŚ) pogorszenia się stanu środowiska na terenie gminy w raportowanym okresie czasu.

Na uwagę zasługuje szczególnie fakt znacznego zaangażowania i determinacji organów gminy w realizacji następujących rodzajów działań:

- porządkowaniu gospodarki odpadami poprzez rozszerzenie selektywnego zbierania odpadów,
- dążenie do uporządkowaniu gospodarki wodno-ściekowej na obszarach zabudowy jednorodzinnej,
- udzielanie wsparcia mieszkańcom w wymianie kotłów c.o.,
- wsparcie dla mieszkańców przy usuwaniu wyrobów azbestowych,
- wspieranie montażu instalacji wykorzystujących energię odnawialną,

- dotacje do budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach gdzie nie ma możliwości podłączenia się do zbiorczej sieci kanalizacyjnej,
- wspieranie organizacji społecznych w zakresie realizacji zadań ekologicznych,
- organizowanie akcji edukacyjnych w szkołach.

Szczególne zaangażowanie Gminy Chrzanów w okresie sprawozdawczym 2021-2022, dotyczyło wspomagania organizacji ekologicznych oraz działalności edukacyjnej w zakresie propagowania postaw proekologicznych wśród ludności (w tym szczególnie młodzieży).

Przedstawione w niniejszym raporcie problemy w zakresie stanu jakości środowiska w gminie, wynikają z przyczyn niezależnych od realizacji programu ochrony środowiska. Analiza stanu środowiska wykazała że przyjęte w programie kierunki interwencji i zadania ekologiczne, są aktualne.

Konsekwentna realizacja celów strategicznych i priorytetów ekologicznych, przyjętych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzanów, powinna stanowić podstawę dalszego planowania szczegółowych zadań (w tym szczególnie finansowych) związanych z ochroną środowiska w gminie. Pozwoli to w przyszłości na dalsze ograniczenie skali istniejących zagrożeń środowiska, głównie takich jak wzrastające zanieczyszczenie powietrza i wód powierzchniowych oraz postępującego zagrożenia zbiorników wód podziemnych.